

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
OCH ÅRSREDOVISNING

2019

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling

263

forskningsprojekt pågår runtom i Sverige finansierade med medel från KK-stiftelsen.

2500

projekt har KK-stiftelsen varit med och finansierat sedan starten 1994.

22

lärosäten runt om i Sverige kan beviljas medel till forskning och kompetensutveckling av KK-stiftelsen.

228

företag medverkar i de 110 projekt som beviljats under 2019.

10

miljarder har KK-stiftelsen utbetalat i projektmedel sedan starten.

675

miljoner kronor beviljades under 2019 till projekt på nya universitet och högskolor.

25år

som finansiär av forskning och kompetensutveckling.

Vår historia

1994 bildades ett flertal forskningsstiftelser av kapital från de avskaffade löntagarfonderna. KK-stiftelsen var en av dessa. KK-stiftelsens uppgift formulerades redan vid starten som att tillsammans med näringslivet finansiera de regionala högskolornas forskning inom profilerade forskningsområden. Dessutom skulle stiftelsen stödja kunskaps- och kompetensutbyte mellan akademi och näringsliv. Stiftelsen har sedan starten betalat ut 10 miljarder kronor i forskningsfinansiering.

Projektledning och text: Diplomat Communications

Grafisk formgivning: Strateg Agency

Foto: Denny Lorentzen, sid 3–4, 14, 20. Johan Olsson, sid 5, 21. Ernst Henry Photography AB, sid 6. Kristian Pohl/Regeringskansliet, sid 7. Örebro universitet, sid 7. Jonas Bilberg, sid 15. Linn Malmén, sid 18.

Innehåll

Introduktion	
Vd-ord	2
Året som gått	4
Omvärldsperspektiv	6
Verksamhet	
Verksamhetsbeskrivning	8
Utlysningar och beviljad finansiering 2019	10
Pågående projekt – Program	12
Pågående projekt – Kompletta miljöer	13
Case – Kompetensutveckling i industrin	14
Case – Forskning för framtidens energi	15
Pågående projekt – Lärosäten	16
Case – Tjänsteinnovation i svenskt näringsliv	18
Företagens syn på forskning	19
Medarbetare och organisation	
Ledning	20
Styrelse	21
Finansiell redovisning	
Årsredovisning	23
Förvaltningsberättelse	24
Resultaträkning	29
Balansräkning	30
Noter	32
Revisionsberättelse	37

En forskningsfinansiär i förändring

Framgångsrik forskning och kompetensutveckling är avgörande för att möta samhällsutmaningarna och fortsätta utvecklingen av ett konkurrenskraftigt och hållbart Sverige. För att skapa framgång krävs både samverkan, långsiktighet och resurser.

Rekord i beviljad finansiering

Under föregående år beviljade KK-stiftelsen 675 miljoner kronor till lärosäten runt om i landet. Det är den högsta summan som utbetalats under de senaste två decennierna.

Däriigenom kan 110 nya forsknings- och kompetensutvecklingsprojekt dra igång på 15 av de 22 lärosäten som kan söka medel av oss. Genom vårt krav på samproduktion med näringslivet fördubblas resurserna till dessa satsningar. Inte mindre än 228 företag, både små och stora, medverkar i att utveckla framgångsrika forskningsmiljöer på de nya universiteten och Sveriges högskolor. Samtidigt fortsätter tidigare beviljade projekt att rulla på och visa på goda resultat.

Det är uppenbart och glädjande att både lärosäten och näringsliv ökar sina ambitioner inom kompetensområden som är viktiga för Sverige, och att KK-stiftelsen kan bidra till detta. Jag är stolt över att få vara vd för en så stark och viktig organisation som KK-stiftelsen. Tillsammans med vårt kansli och den till stora delar nya styrelsen som tillträdde den första juli är grunden lagd för resan framåt.

En organisation i utveckling

Under 2019 togs en rad nya initiativ för att rusta KK-stiftelsen för att nå vår vision om att bli Sveriges bästa finansiär av forskning och kompetensutveckling.

Med utgångspunkt i vår uppgift och våra ambitioner har vi bedrivit ett internt arbete på kansliet med att bygga en gemensam kultur och ett gemensamt arbetssätt som ska genomsyra hela vår verksamhet. Tillsammans har vi arbetat fram en verksamhetsplan för kommande år med fem tydliga mål.

Vidare har vi förändrat organisation och roller för att skapa ökad effektivitet och kvalitet i våra två mest centrala processer; programverksamheten och kapitalförvaltningen. Därtill har vi stärkt vårt arbete inom analys och utvärdering. Under 2019 inledde vi också ett arbete med att

växla upp kommunikationen med våra intressenter samt möjliggöra en bättre och bredare spridning av resultaten av de projekt vi stödjer.

Det mest väsentliga i vår förmåga att nå våra mål är fortsatt stiftelsens engagerade och kompetenta medarbetare som skänker vår organisation en solid grund för att förändringarna också ska få fäste.

Med samproduktion i fokus

Under året har KK-stiftelsen fått möjlighet att framföra sin syn på forskningspolitiken genom inspel till regeringen inför kommande forskningsproposition samt i ett remissvar på regeringens översyn av universitetens och högskolornas styrning och resurstilldelning, den så kallade STRUT-utredningen. I våra inspel lyfter vi särskilt fram betydelsen av ett ökat ansvar för lärosäten att ansvara för fort- och vidareutbildning och att samproduktion mellan akademi och näringsliv premieras vid fördelning av projektmedel.

Samproduktion är grunden i vår verksamhet och vi får varje dag bevis på att det är i samverkan mellan regionala förankrade lärosäten och det omkringliggande näringslivet som vi bäst bidrar till kompetensutveckling i hela landet, på ett sätt som motsvarar företagets behov.

KK-stiftelsen som samhällsaktör

Sedan jag tillträdde som vd i början av 2019 har jag hunnit med att besöka många av de platser där projekt som möjliggjorts genom KK-stiftelsen drivs. Det är fantastiskt att få träffa alla engagerade forskare, rektorer och företagare och det är med stolthet jag tar del av vad vår finansiering bidrar med i termer av allt skarpare forskningsmiljöer och relevant kompetensutveckling.

Med det nya decenniet kommer nya utmaningar och nya möjligheter. Många aktörer behöver samverka om Sverige ska fortsätta behålla en ledande position som

EVA SCHELIN,
VD FÖR KK-STIFTELSEN

forskningsnation och om vi ska lyckas förverkliga våra höga ambitioner i omställningen till ett klimatsmart samhälle. Jag ser själv fram emot att bidra till starkare samarbeten mellan olika forskningsfinansierare, såväl nationellt som internationellt.

Min ambition är att KK-stiftelsen framgent ska bli en ännu mer integrerad del i samhällsbyggandet. Framgångsrik forskning och kompetensutveckling är svaret på många av vår tids stora samhällsutmaningar. För oss på KK-stiftelsen blir utmaningen att vända blicken utåt och ta vara på den nyfikenhet och kompetens som utmärker oss och våra samarbetspartners.

EVA SCHELIN, VD

Vår vision: Sveriges bästa finansiär av forskning av kompetensutveckling.

Våra mål:

- KK-stiftelsens stöd utvecklar och förnyar internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och utbildningsmiljöer.
- De lärosäten som stöds av KK-stiftelsen blir ledande på att samproducera forskning och kompetensutveckling tillsammans med näringslivet.
- KK-stiftelsens stöd får hög effekt genom att lärosäten och företag gemensamt skapar ny kunskap och lösningar för att möta framtidens utmaningar.
- KK-stiftelsen ska vara en nyskapande, utmanande och långsiktig finansiär som förnyar det svenska forsknings- och utbildningssystemet.
- KK-stiftelsen ska vara en attraktiv arbetsgivare med tydliga policys och bedriva ett kontinuerligt arbete för att utveckla processer och verktyg som bidrar till att stiftelsen uppnår sina verksamhetsmål.

Beslut i styrelsen december 2019

Ett händelserikt år

2019 har varit ett händelserikt år. KK-stiftelsen har genomgått flera interna förändringar och samtidigt har programverksamheten rullat på i högt tempo. Stiftelsen har också fortsatt agerat för stärkt samverkan och fördjupad dialog mellan politik, näringsliv och akademi. Nedan har vi sammanställt några av de händelser som har präglat KK-stiftelsens år 2019.

MARS

KK-stiftelsens nya vd Eva Schelin tillträder

I mars 2019 tillträdde Eva Schelin som vd. Eva har en lång bakgrund från forskningsfinansiering och samlar insikter från såväl akademi och politik som näringsliv i sin nya roll.

APRIL

KK-stiftelsen påbörjar mångmiljonsatsning på AI-utbildningar för yrkesverksamma

Artificiell intelligens har potential att revolutionera hela vårt samhälle, inte minst industrin. Med satsningen på Örebro universitets projekt Smarter 2.0 kommer KK-stiftelsens medel kunna bidra till den för näringslivet livsviktiga kompetensutbildningen inom AI.

JUNI

KK-stiftelsen initierar nytt strategiskt nätverk

I juni var det premiär för KK-stiftelsens nya strategiska nätverk, vars syfte är att för att fördjupa dialogen, och främja verksamhets- och kompetensutveckling både hos lärosätena och stiftelsen. Det strategiska nätverket har mottagit mycket positiv respons, inte minst från lärosätenas rektorer.

APRIL

KK-stiftelsen beviljar storsatsning på kompetenslyft för tillverkningsindustrin

Under våren 2019 beviljade KK-stiftelsen Mälardalens högskola 42 miljoner kronor för att tillsammans med Jönköping University erbjuda näringslivet flexibla kurser inom innovation och produktrealisering, och därigenom stärka svensk konkurrenskraft. Initiativet mottogs varmt av näringslivet som ser ett växande behov av insatser för att utveckla personal över tid.

JUNI

KK-stiftelsens program Expertkompetens blir utsett till best practice inom EU

KK-stiftelsens program Expertkompetens blev i juni utsett till best practice inom EU utifrån en studie som omfattat över 250 olika program. Utnämningen presenterades under högnivåkonferensen Skills for Industry Strategy 2030 i Bryssel, som anordnas i regi av EU-kommissionens DG GROW.

JUNI

KK-stiftelsen lämnar remissvar till Styr- och resursutredningen

I juni lämnade KK-stiftelsen sitt remissvar till Styr- och resursutredningen, vars uppdrag var att genomföra en samlad översyn av universitetens och högskolornas styrning och resurstilldelning. I sitt svar fokuserade KK-stiftelsen på framförallt tre områden: samverkan och samhällspåverkan, det livslånga lärandet samt lärosätenas vision, strategiska ansvar, kvalitet och statliga medel.

OKTOBER

KK-stiftelsen initierar ny intern funktion inom analys och utvärdering

Under 2019 genomförde KK-stiftelsen en översyn av den interna rollfördelningen för att möjliggöra tydligare fokus och mer effektiva ansvarsfördelningar. I den processen skapades bland annat en ny funktion med syfte att stärka stiftelsens förmåga till analys och utvärdering.

SEPTEMBER

KK-stiftelsen samlar beslutsfattare, näringslivet och akademien för ett seminarium om livslångt lärande

I slutet av september samlade KK-stiftelsen parter från politiken, näringslivet och akademien för att diskutera livslångt lärande och ökad samverkan. Bland de närvarande fanns bland annat ministern för högre utbildning och forskning Matilda Ernkrans. Samtliga medverkande var eniga om att det finns ett stort behov av livslångt lärande för att stärka konkurrenskraften.

OKTOBER

KK-stiftelsen firar 25 år

I oktober anordnade KK-stiftelsen tillsammans med sina systemstiftelser Mistra, Stiftelsen för strategisk forskning, Riksbankens jubileumsfond, Östersjöstiftelsen och STINT ett jubileumsseminarium för att fira 25 år som några av Sveriges mest betydelsefulla främjare av forskning och kompetensutveckling. På seminariet samlades representanter från både näringslivet och akademien för att diskutera rådande utmaningar och framtida förväntningar. I samband med jubileumsfirandet lanserade KK-stiftelsen en jubileumsbok om sin brokiga men framgångsrika väg till att bli en betydelsefull aktör i kunskapssystemet.

JULI

KK-stiftelsen får en ny styrelse

Den första juli utsågs en ny styrelse med sex nya ledamöter och med Elisabeth Nilsson som ny ordförande. Styrelsens breda kompetens skapar goda förutsättningar för det fortsatta samarbetet kring att stärka Sveriges konkurrenskraft genom forskning och kompetensutveckling.

OKTOBER

Inspel till regeringens kommande forskningsproposition

I oktober fick KK-stiftelsen möjlighet att göra ett inspel till regeringens kommande forskningsproposition, i vilket det framfördes rekommendationer inom tre områden. För det första långsiktighet i uppdrag och finansiering; något som bland annat förutsätter ökade basanslag och större möjligheter för lärosäten att själva styra över sin strategiska utveckling. För det andra ett ökat ansvar för lärosäten att ansvara för fort- och vidareutbildning och för det tredje att samproduktion mellan akademi och näringsliv bör premieras vid medelstillsdelning.

NOVEMBER

KK-stiftelsen presenterar undersökning om hur svenska storföretag ser på svensk forskning och kompetensutveckling

På uppdrag av KK-stiftelsen undersökte Novus hur Sveriges storföretag ser på forskning och kompetensutveckling. I resultaten, som bland annat redovisades i en debattartikel i Ny Teknik, betonas vikten av att det bedrivs utbildning och forskning i hela landet och att det sker i samverkan mellan akademi och näringsliv.

DECEMBER

KK-stiftelsen beviljar mångmiljonsatsningar på hållbara städer, digitalisering och kompletta miljöer

På styrelsemötet i slutet av december beviljades projektfinansiering för 375 miljoner till lärosäten runt om i Sverige. Bland de beviljade projekten fanns forskarskolan Future-Proof Cities, ett samarbete mellan Högskolan i Gävle, Högskolan Dalarna och Mälardalens högskola för att främja hållbara städer, samt Smart Industry som samlar fem lärosäten i ett unikt samarbete avseende digitalisering och industri 4.0.

Forskningen som svar på väsentliga samhällsutmaningar

NÅGRA RÖSTER

EMIL GÖRNERUP

Forsknings- och innovationspolitisk expert,
Svenskt Näringsliv

Vilka är Sveriges styrkor och utmaningar som ledande forskningsnation?

– Den främsta styrkan är vårt forskningsintensiva näringsliv. Näringslivet står för två tredjedelar av forskningen i Sverige. För ett land av Sveriges storlek är det en unik konkurrens fördel och den enskilt största orsaken till den starka position vi har. Den största utmaningen är kompetensförsörjningen. Företag har svårt att hitta kompetens inte minst inom forskning och utveckling. Över tid har också FoU-investeringarna mätt som andel av BNP minskat.

Vad är er bild av det rådande forskningsklimatet?

– Konkurrenten har ökat. Det har hänt mycket på ett decennium och flera länder bedriver idag bra forskning. Sverige kommer aldrig vara störst i absoluta tal, utan vi behöver se till våra unika konkurrens fördelar som exempelvis biobankerna och register som underlag för att bedriva forskning.

Vi ser också en ökad internationell konkurrens om de bästa forskarna i världen; inte minst inom heta områden som AI, energi och bioteknik där många länder har som strategi att bygga upp en stark position. Svenska lärosäten måste ha en strategi för hur man ska attrahera de bästa forskarna och se till att de stannar.

Vilka trender och tendenser ser du på forskningsområdet?

– En tydlig trend är att intresset för forskning som be-

drivs i närhet till akademiska miljöer har ökat. Företag lägger sig nära campus för få korsbefruktning mellan den egna forskningen och den som bedrivs via akademien. Det är också ett sätt att sprida riskerna och samtidigt komma åt den tidiga forskningen. Svenska lärosäten behöver bli duktiga på att möta den utvecklingen.

Vilken händelse under 2019 var viktigast för forskningsklimatet i Sverige?

– Förberedelser och inspel till den kommande forskningspropositionen 2020. Forskningssystemet är underreformerat och inspelerna är därför särskilt viktiga.

Vad anser du är viktigast för att näringsliv och lärosäten fortsatt ska utveckla svensk kompetensförsörjning och konkurrenskraft?

– Att man sätter upp ett tydligt och långsiktigt forskningspolitiskt mål att forskningsinvesteringarna ska öka med en procent av BNP på tio år. Det är viktigt för att vända den utveckling vi ser med minskade FoU-investeringar. Det saknas idag ett tydligt mål. Vi behöver också våga premiera de lärosäten som samarbetar bra med näringslivet och belöna dem som är bra på samverkan genom högre anslag, vilket jag tror skulle gynna de nya lärosätena. Min känsla är att de är mer på tårna och mer flexibla och öppna mot samhället än de traditionella universiteterna.

AMY LOUTFI

Professor i informationsteknik,
Örebro universitet

Vilka är Sveriges styrkor/utmaningar som ledande forskningsnation?

– Sverige är ett litet land och samarbete är oerhört viktigt. En av Sveriges styrkor är att samarbetet mellan olika aktörer – så som lärosäten och näringsliv – har sträckt sig över en lång tid men det ger också upphov till utmaningar i att varje aktör i samarbetet kan fokusera på sitt huvudmål. För universitet är det att skapa högkvalitativ forskning.

Vilka trender och tendenser ser du på forskningsområdet?

– Det finns många trender inom AI och robotik. Dels finns det ett växande fokus på att utveckla system som är integrerade med människan. När det gäller tendenser se jag också några risker – bland annat att vi just nu fokuserar för mycket på inkrementell forskning för att få de mer direkta belöningarna snarare än att göra långsiktiga åtaganden och titta på de grundläggande frågorna som kommer driva nästa generation AI-metoder.

Vilken händelse under 2019 var viktigast för forskningsklimatet i Sverige?

– Inom mitt område inom AI så var det viktigaste under

2019 etableringen av ett svenskt AI-ekosystem där flera olika aktörer samlas och positionerar sig i AI-frågor. Här ser vi bland annat initiativ i grundläggande forskning, tillämpad forskning, innovation och livslångt lärande. Tack vare KK-stiftelsen har vi haft möjlighet att bli en del av det ekosystemet.

Vad anser du är viktigast för att näringsliv och lärosäten fortsatt ska utveckla svensk kompetensförsörjning och konkurrenskraft?

– Vi behöver bra verktyg som främjar interaktionen mellan näringsliv och lärosäten. Vi behöver också en gemensam förståelse för våra respektive roller och fokuspunkter.

Vad betyder KK-stiftelsen för Örebro universitet?

– KK-stiftelsen har gett oss möjligheten att få fokusera på att bygga kompletta miljöer där det finns en balans mellan utbildning och forskning och där vår roll som samarbetspartner stärks genom ett nära samarbete med industrin. Dessa typer av resurser är oerhört värdefulla och variationen i de olika programformerna möjliggör för oss att hitta de rätta pusselbitarna för att nå våra mål och ambitioner som ett spetskompetenscentrum inom AI och robotik.

MATILDA ERNKRANS

Minister för högre utbildning och forskning

Hur vill du beskriva forskningens viktigaste roll?

– Den lägger grunden för ett starkt samhälle och möjliggör viktiga genombrott och innovationer. Det skapar jobb från norr till söder – och det skapar välbefinnande och utveckling. Och vi vet att vi behöver kunskap för att möta stora samhällsutmaningar.

Hur ser du på bilden av Sveriges styrkor och utmaningar som ledande forskningsnation?

– Vi är en ledande forskningsnation. De totala offentliga och privata satsningarna i Sverige är stora jämfört med de flesta länder och vi producerar ledande forskning inom många fält. Vi står oss väl men vi måste fortsätta investera i forskning för att stå oss i den internationella konkurrensen.

Vad är din bild av det rådande forskningsklimatet, globalt och nationellt?

– Vikten av kunskap blir allt tydligare, särskilt för att hantera klimatomställningen. Men samtidigt finns en ökad

polarisering där det också växer fram faktaresistens och ifrågasättande av forskningsbaserad kunskap.

Vilka trender och tendenser ser du på forskningsområdet?

– Vikten av att samarbeta och samverka för att möta stora utmaningar. Det handlar om tvärvetenskapligt samarbete, men också samarbete mellan lärosäten och mellan länder.

Vilken händelse under 2019 var viktigast för forskningsklimatet i Sverige?

– Det globala genombrottet för Greta Thunbergs klimatrörelse som ju verkligen lyfter fram forskningens betydelse för att lösa centrala samhällsutmaningar.

Vad anser du är viktigast för att näringsliv och lärosäten fortsatt ska utveckla svensk kompetensförsörjning och konkurrenskraft?

– Att vi ytterligare stärker samverkan mellan lärosäten och det omgivande samhället.

Finansiering som stärker konkurrenskraft

KK-stiftelsens uppdrag är att stärka Sveriges konkurrenskraft genom finansiering av forskning och kompetensutveckling vid Sveriges högskolor och nya universitet, när det sker i samverkan med näringslivet.

Det kapital som lade grunden för KK-stiftelsens verksamhet i samband med bildandet har vuxit stadigt sen dess och möjliggör idag finansiering av en rad olika projekt vid landets högskolor och nya universitet inom prioriterade områden. Samtliga projekt bedrivs i nära samproduktion med näringslivet vilket nästintill dubblar insatsen och bidrar till det utbyte mellan akademi och företag som är avgörande för svensk konkurrenskraft. Stiftelsen arbetar fortlöpande med utveckling av programmen samt med analys och utvärdering av genomförda projekt.

Programverksamheten

KK-stiftelsens program har tagits fram för att stödja lärosätena i deras ambition att utveckla starka forsknings- och utbildningsmiljöer. För närvarande erbjuder KK-stiftelsen nio programformer där vissa är primärt inriktade på utveckling av forskning, medan andra främst riktar in sig på utveckling av utbildning på avancerad nivå och forskarnivå.

Programmen kan enkelt beskrivas som en långvarig och ordnad form av projektstöd. Beroende på programform kan ett projekt pågå i allt ifrån ett till åtta år.

Utöver dessa programformer erbjuder KK-stiftelsen stöd i uppbyggnaden av särskilda KK-miljöer som ger lärosätesledningarna ett verktyg för att långsiktigt och strukturerat driva arbetet med profilering av forskning och utbildning på avancerad nivå.

Utlysning av program

KK-stiftelsen utlyser möjligheten att söka medel två gånger per år. Detta sker vid stiftelsens lanseringar, en på våren och en på hösten, där företrädare för lärosäten bjuds in till en presentation av programmens olika syften och får information och tips inför ansökningsförfarandet. Genom cykliskt återkommande utlysningar möjliggörs långsiktighet och förutsägbarhet för lärosätena att planera för en strategisk utveckling av sina forsknings- och utbildningsmiljöer och sin spetskompetens.

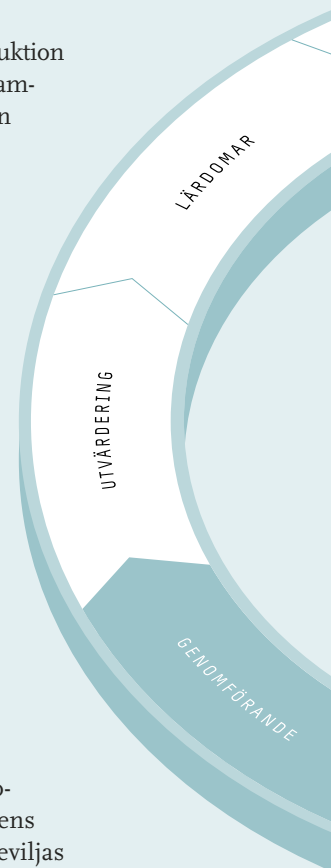
Arbetet med att identifiera vilka programformer som kan vara till stöd för uppbyggnaden och utvecklingen av en stark miljö sker inte sällan i nära dialog mellan lärosätet och KK-stiftelsen, där stiftelsen kan ge vägledning om vilka programformer som bäst stöttar utvecklingen och sprida goda exempel och erfarenheter vidare från andra högskolor och universitet.

I ständig samverkan med näringslivet

Samverkan med näringslivet – samproduktion – är en central del i KK-stiftelsens programverksamhet. Samproduktionens kaparvärden både akademiskt och för det omgivande samhället. Projekten som stiftelsen finansierar ska utformas i nära samarbete med företag för att säkerställa att innehållet är relevant och efterfrågat, samtidigt som den akademiska miljön främjas.

Vem kan söka och hur går det till?

KK-stiftelsen har Sveriges högskolor och nya universitet som målgrupp och kan bidra till finansiering av projekt vid dessa 22 lärosäten. För varje programutlysning beskrivs specifika mål och syften samt vad som krävs av en ansökan. Alla ansökningar bedöms av externa expertgrupper. Det finns inte något tak för hur mycket medel som kan beviljas i respektive program och därmed finns ingen konkurrens mellan ansökningarna. Ansökningar beviljas förutsatt att den sökande uppfyller kriterierna. Beslut om beviljade medel tas av KK-stiftelsens styrelse

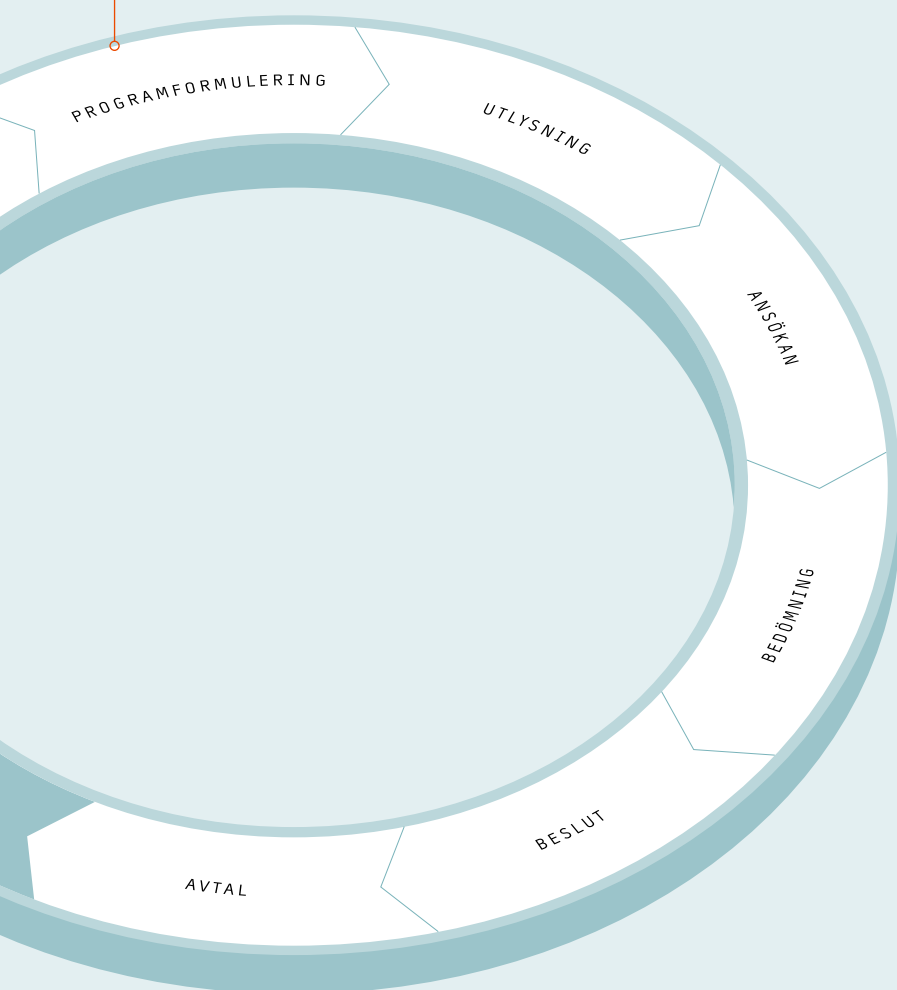
KK-STIFTELSENS PROCESS

som sammanträder fyra gånger per år, samt av vd:n för projekt på upp till 8 miljoner kronor.

Analys och utvärdering

Efter ett avslutat projekt analyseras resultat och lärdomar. Analys görs både internt av KK-stiftelsen och med medverkan av extern expertis.

Uppföljningen skapar förutsättningar för att utveckla kunskap och omsätta denna i handling visavi involverade lärosäten och företag liksom i det omgivande samhället. I det avseendet spelar förståelsen om verksamhetens påverkan och resultat en viktig roll. Mer specifikt handlar det om att identifiera vad programmen har medfört i termer av exempelvis företags tillgång till kunskap och kompetens, upplevt samarbete mellan näringsliv och akademi samt vetenskaplig utveckling. Utvärderingen bidrar också till stiftelsens egen kunskapsutveckling och ligger till grund för utveckling av programformer och kunskapspridning.

Våra program

HÖG som syftar till att bidra till utveckling av nya forskningsområden eller förnya befintliga forskningsmiljöer, samt att bidra till stärkt konkurrenskraft för deltagande företag.

EXPERTKOMPETENS där lärosätena tillsammans med näringslivet ges möjlighet att utveckla flexibla utbildningar på avancerad nivå för yrkesverksamma.

FÖRETAGSFORSKARSKOLOR där lärosätena ges möjlighet att starta en företagsforskarskola för att stärka sina utbildnings- och forskningsmiljöer, samtidigt som forskarskolan kompetensutvecklar näringslivet och långsiktigt stärker konkurrenskraften.

REKRYTERINGAR som syftar till att ge lärosätena möjlighet att knyta till sig strategiskt viktig kompetens och stärka befintliga forsknings- och utbildningsmiljöer.

PROSPEKT som är en programform där lärosätet kan rekrytera nydisputerade forskare, som får möjlighet att driva ett eget avgränsat forskningsprojekt i samverkan med näringslivspartners.

FORSKNINGSProfiler som är en programform som ger lärosätena möjlighet att tillsammans med näringslivspartners utveckla ett utpekat strategiskt viktigt forskningsområde under åtta år, med god potential att bli internationellt framstående.

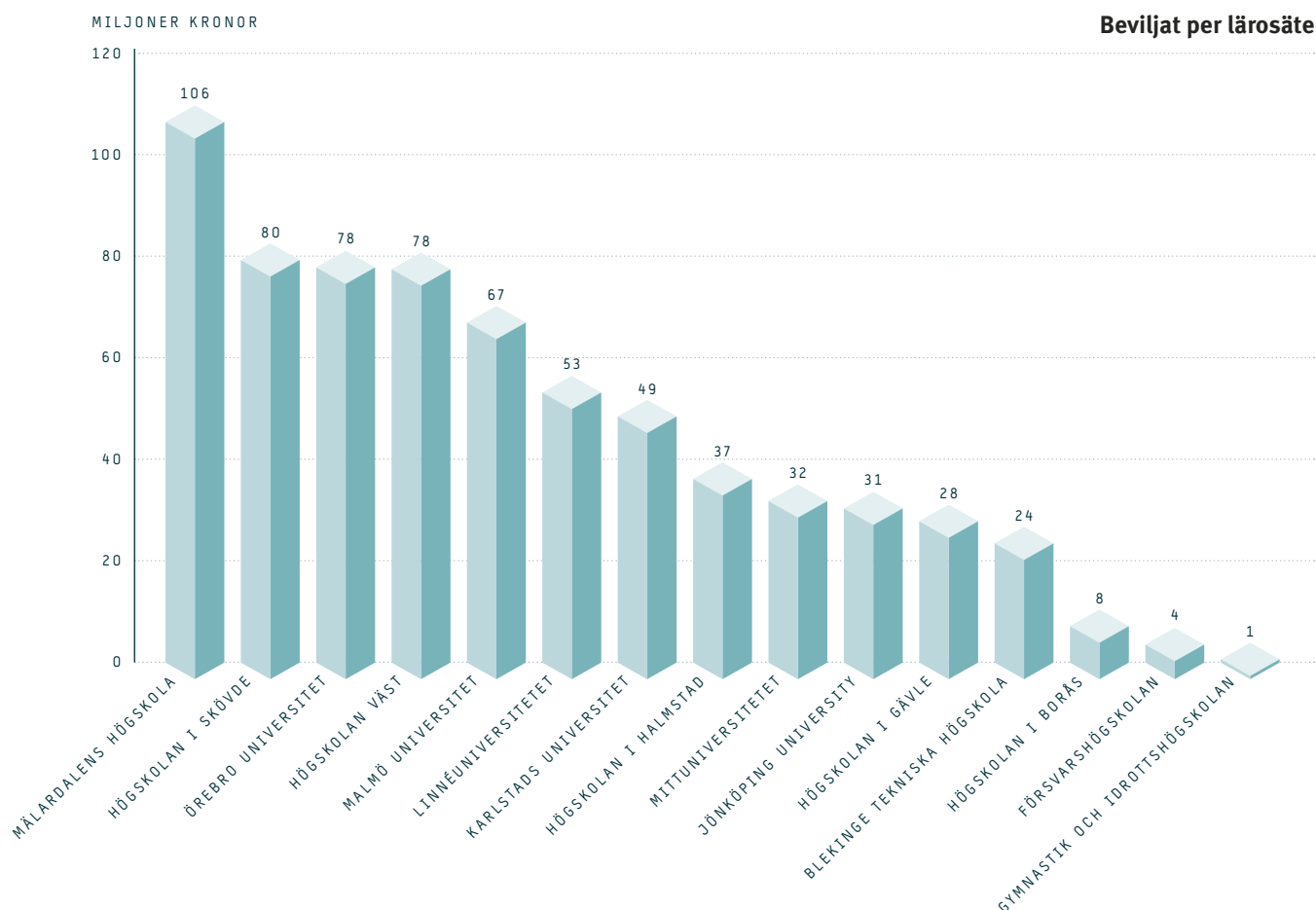
SYNERGI som ger stöd för att knyta samman flera mindre forskningsprojekt vilka tillsammans adresserar en gemensam kärnfråga som också är relevant för näringslivet.

NU – Nätbaserad utbildning för internationell positionering för stöd till utveckling av nätbaserade spetsutbildningar på avancerad nivå och forskarnivå, med en inriktning som svarar mot ett behov i näringslivet.

AVANS som ger lärosätena möjlighet att utveckla utbildningsprogram på avancerad nivå.

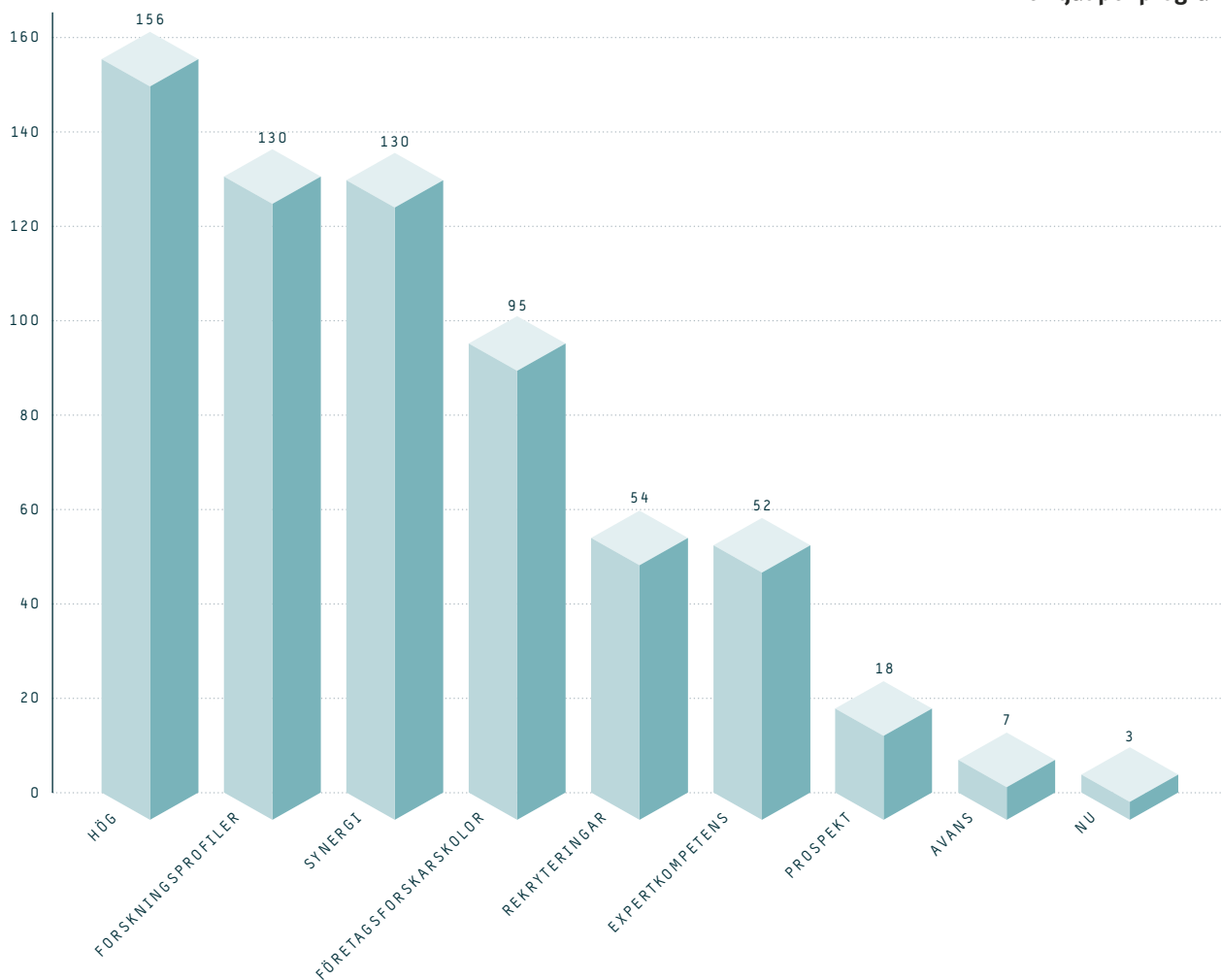
Rekordstort belopp till lärosäten 2019

KK-stiftelsen beviljade 2019 den största tilldelningen av medel till forskning och kompetensutveckling på 20 år. Totalt beviljades 675 miljoner kronor fördelade på 15 lärosäten och 110 projekt. En anledning till rekordsumman är att många lärosäten kommit långt i utvecklingen av sina forsknings- och utbildningsmiljöer och därmed stärkt sin förmåga att gå in i KK-stiftelsens mer komplexa och därmed längre program.

MILJONER KRONOR

Beviljat per program

Finansieringen av lärosätenas forsknings- och utbildningsmiljöer har under det gångna året fortsatt i högt tempo inom ramen för stiftelsens nio programformer med skilda syften och inriktning, samt KK-miljöer.

Mälardalens högskola lärosätet med mest beviljade medel – igen

Totalt 15 lärosäten finns med då 2019 års beviljade projekt sammanfattas. I topp finns Mälardalens högskola som har mottagit mest beviljade medel, tätt följt av Högskolan i Skövde, Högskolan Väst och Örebro universitet.

Av de lärosäten som ökat mest ligger Linnéuniversitetet i framkant jämfört med 2018 års nivåer, med en ökning av beviljad finansiering från 13,5 mnkr 2018 till 53,5 mnkr 2019. De har bland annat beviljats medel för en forskarskola inom Smarta System med AI, Artificiell Intelligence, inriktat på Machine Learning som centralt innehållsfokus. Därtill har Malmö universitet förstärkt sin KK-stiftelsefinansierade verksamhet med ytterligare forskningsprojekt, bland annat genom en Forskningsprofil inom biobarriärer.

HÖG i topp bland programmen

HÖG är den programform som har genererat mest finansiering beviljat under 2019, med projektmedel om totalt 156 mnkr. Projekt inom programformen HÖG pågår under 3 år och respektive projekt får totalt finansiering från KK-stiftelsen på 4 miljoner kronor. Av de program som stiftelsen erbjuder har även Forskningsprofiler och Synergi utmärkt sig, med beviljad projektfinansiering om 130 mnkr vardera under 2019.

KK-miljöer fortsätter på inslagen väg

De fem KK-miljöerna, Högskolan i Halmstad, Högskolan i Skövde, Jönköping University, Högskolan Väst samt Mittuniversitetet är för första året uppe i full verksamhet och har nu totalt 117 olika projekt igång. Ett projekt som sticker ut är Forskarskolan Smart Industry Sweden som KK-stiftelsen beviljat en mångmiljonsatsning till. Smart Industry Sweden kommer att utgöra en strategisk plattform för samarbete både mellan lärosäten och mellan de företag som medverkar, och bidra till att stärka Sveriges konkurrenskraft.

Pågående projekt

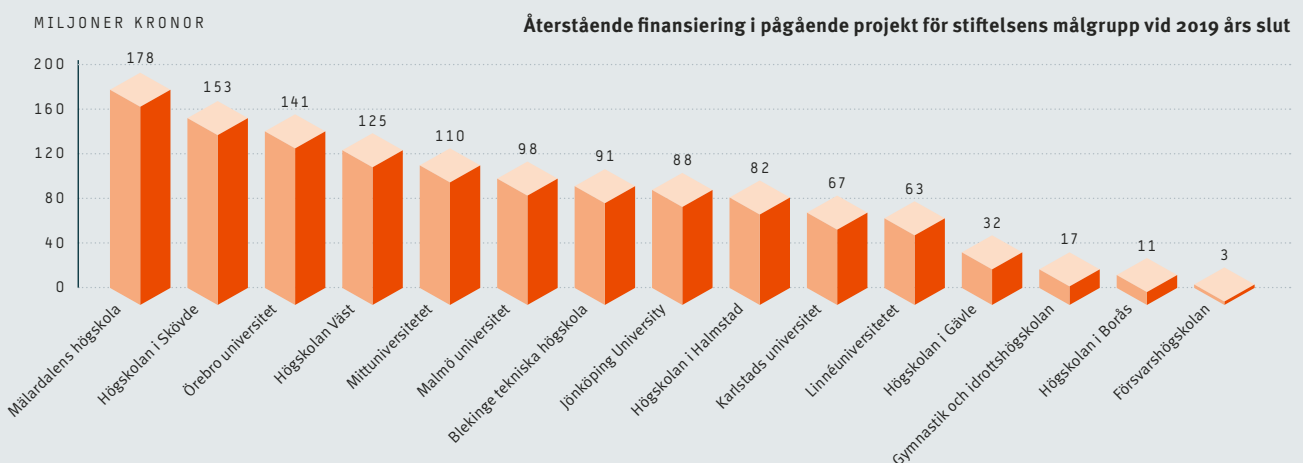
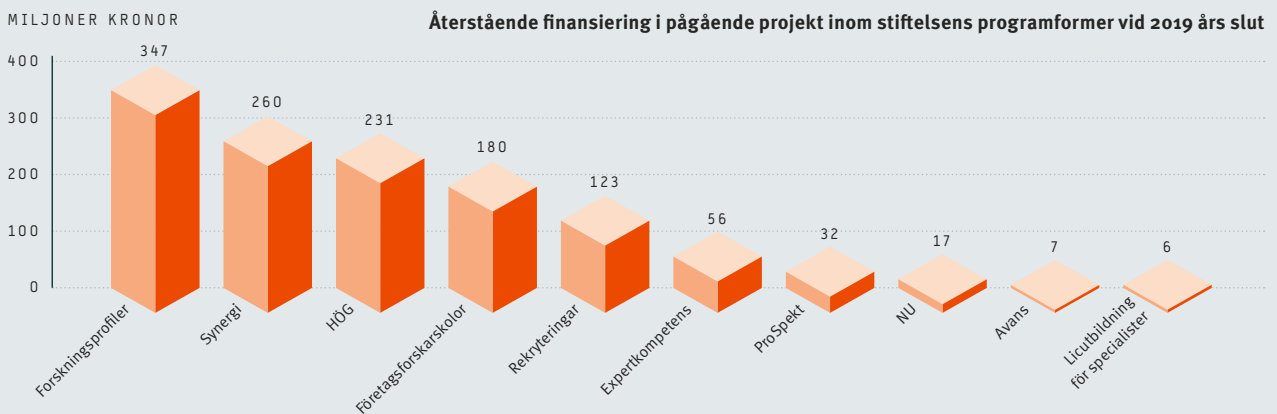
Vid ingången till år 2020 hade stiftelsen 263 pågående projekt med kvarstående, ännu inte utbetalda projektmedel, på sammanlagt 1259,7 mnkr. De pågående projekten är fördelade över 15 lärosäten.

KK-stiftelsens programverksamhet genomsyras av ett långsiktigt perspektiv, varför det är viktigt att belysa den övergripande statusen på miljöerna, och inte enbart nya utlysningar och beviljade medel. Detta blir inte minst relevant i sken av att stiftelsens projekt löper över flera år. Volymen projekt har de senaste åren legat runt 250 projekt och utgör en bas i den dagliga verksamheten.

Pågående projekt följs upp mot projektavtalen med periodiska uppföljningsrapporter, erfarenhetsseminarier

inom respektive programform samt hantering av kontinuerligt inkommande förfrågningar från projektledare och projektägare. Alla projekt slutrapporterar med avstämning mot avtal både resultatmässigt och ekonomiskt, innan projektet anses avslutat. En viktig del i detta är att säkra att näringslivet har medfinansierat projektet i enlighet med avtal och stiftelsens krav.

I figurerna nedan framgår hur de pågående projekten fördelar sig på lärosätena respektive olika programformer.

Så stödjer KK-stiftelsen utveckling av kompletta miljöer

En komplett akademisk miljö skapas genom att kombinera en god forskningsmiljö med utbildning på alla nivåer och en mångsidig samverkan. Det handlar helt enkelt om att binda samman lärosätenas kärnuppgifter: utbildning, forskning och samverkan.

Hur bygger KK-stiftelsen kompletta miljöer?

KK-stiftelsen vill med sin programportfölj möjliggöra för sina målgruppslärosäten att långsiktigt bygga och utveckla kompletta, profilerade och konkurrenskraftiga forsknings- och utbildningsmiljöer av hög kvalitet, i nära samverkan med näringslivet. KK-stiftelsens programformer är utformade för att på olika sätt stödja lärosätenas uppbyggnad och utveckling av forskning respektive utbildning på avancerad nivå och forskarnivå. På så sätt kan akademiska miljöer bygga och utveckla sin verksamhet strategiskt utifrån sin aktuella situation. Det kan för en miljö handla om att utöka andelen utbildning på avancerad nivå (programmet Avans) och för en annan miljö kan det handla om ett behov att rekrytera forskande eller undervisande personal (programmet Rekryteringar) och för en tredje miljö kan det handla om att utveckla samverkan med näringslivet genom att erbjuda utbildningar skraddarsyddas för yrkesverksamma (programmet Expertkompetens).

En akademisk miljö behöver både forskning och utbildning för att kunna expandera. Det är också viktigt att de olika verksamhetsdelarna i en miljö är integrerade, det vill säga att utbildningsverksamheten har anknytning till forskningsverksamheten och vice versa. Därtill krävs en kontinuerlig interaktion med omvärlden som möjliggör att miljön inte bara bidrar akademiskt, utan också till det omgivande samhället. KK-stiftelsen arbetar kontinuerligt med att utveckla program som på ett bra sätt stödjer utveckling av starka forsknings- och utbildningsmiljöer. Under 2019 har stiftelsen genomfört ett pilotprojekt tillsammans med Linnéuniversitetet för att utforska nya former för att stödja en komplett miljö. Denna satsning kommer att utvärderas under 2020.

Exempel på kompletta miljöer:

HÖGSKOLAN VÄST

Produktionsteknik – komplett miljö byggd på samverkan

Med samverkan som fundament har Högskolan Väst byggt upp en internationellt ledande komplett miljö inom produktionsteknik.

ÖREBRO UNIVERSITET

Autonoma sensorsystem – komplett miljö byggd med balans

Ett målmedvetet arbete har gjort Centrum för tillämpade autonoma sensorsystem (AASS) vid Örebro universitet till en av Sveriges starkaste miljöer inom artificiell intelligens och robotik.

MÄLARDALENS HÖGSKOLA

Inbyggda system – komplett miljö byggd på lagarbete

Forskningen i den kompletta miljön Inbyggda system på Mälardalens högskola rankas bland de bästa i världen, och deras kompetensutveckling för yrkesverksamma har fått utmärkelsen bäst i Europa.

Korta kurser kompetens- utvecklar industrin

Kompetensutveckling är avgörande för industrins konkurrenskraft. Men en av utmaningarna är att hitta former som ger de anställda möjlighet att utveckla sig utan att det tar för mycket tid från arbetet. I det KK-finansierade projektet ProdEx hittade Högskolan Väst tillsammans med företagen både ett ämnesinnehåll och ett format som var anpassat till näringslivets behov.

Det började något avvaktande. När Högskolan i Väst började sin dialog med näringslivet om vilka ämnen som skulle kunna vara relevanta för en vidareutbildning hade företagen inledningsvis svårt att uttrycka några specifika behov.

– Ingen pratade då om Industri 4.0 och additiv tillverkning men från att inte riktigt kunna beskriva vad de behövde så ville plötsligt alla ha kurserna. Fler företag fick upp ögonen för oss och vi nådde längre ut till företag också utanför regionen, säger Kristina Eriksson, doktor i maskinteknik på Högskolan Väst och projektledare för ProdEx.

ProdEx är ett projekt finansierat av KK-stiftelsen där Högskolan Väst tillsammans med näringslivet erbjuder skraddarsydda kurser som leder till expertkompetens i produktionsteknik. Syftet med ProdEx är att ge nyckelpersoner hos företag kompetenslyft för kunskapsintensiv

företagsutveckling och innovation inom produktionsteknik. Utbildningarna är korta och omfattar två och en halv högskolepoäng under en femveckorsperiod.

– Det nära samarbetet med företagen har varit väldigt viktigt. Vi försöker anpassa både ämnen och former till företagets behov. Konceptet med korta kurser under en begränsad period gör att deltagarna kan medverka samtidigt som de arbetar. Många moment sker visserligen på distans men samtidigt vill deltagarna gärna ha fysiska träffar för det ger dem en möjlighet att utveckla sitt nätverk, säger Kristina Eriksson.

Siemens är ett av företagen som deltagit i flera av utbildningarna inom ProdEx.

– Samproduktionen med näringslivet är en chans för oss att påverka och utforma framtida kurser. Den ger oss en djupare inblick och ger oss som företag ett inflytande över vad som ska vara med i kurserna, säger Ted Hendberg som är Siemens företagsrepresentant i projektet.

Samtidigt framhåller Ted Hendberg att det är en fördel att kurserna inte blir allt för företagsspecifika.

– Fördelen med just ProdEx-kurserna är att man får ett brett perspektiv som man sedan får applicera på sitt eget företag. På så vis blir det en ögonöppnare och hjälper oss att inte bli för hemmablinda. Bredden på kurserna är stor och omfattar allt ifrån robotsimulering till kurser i förhandlings-teknik. Deltagarna gör laborationer på Högskolan Västs produktionstekniska centrum men man samarbetar även med RISE och har möjlighet att använda deras laboratorium i några av kurserna. Kurserna omfattar även praktiska case där de flesta väljer att jobba med exempel från den egna verksamheten, enligt Kristina Eriksson.

– Jag är ibland också lärare på kurserna och studenterna är väldigt engagerade. Många uppskattar att få kompetensutveckla sig på arbetstid och att de har egen arbetslivserfarenhet gör att det blir ett väldigt bra utbyte deltagarna emellan.

KRISTINA ERIKSSON,
HÖGSKOLAN VÄST

EVA THORIN,
MÄLARDALENS HÖGSKOLA

Forskarprofilen som gav energi

Mälardalens Högskola, MDH, gick från enskilda forskningsinsatser till att kraftsamla resurserna mot ett strategiskt mål. Forskningsprofilen Future Energy gav en energikick och förde samman forskningen och utbildningen inom energi- och miljöteknik på lärosätet till en helhet.

Future Energy tar sikte på att öka andelen förnybar energi i form av bioenergi och solenergi, möta framtida förändringar i energisystemet och effektivisera energianvändningen. Projektet startade i maj 2013 inom KK-stiftelsens programform Forskningsprofiler.

– Vi var en forskningsmiljö på MDH som hade börjat växa. Men vi var enskilda forskare utan ett gemensamt mål och vi var i ett läge där vi behövde en strategi för vad vi skulle fokusera på. Målsättningen med forskningsprofilen var att bli en internationellt erkänd miljö med goda forskningsresultat, säger Eva Thorin, professor vid MDH. Flera företag, däribland ABB och Mälarenergi har medverkat i Future Energy som bygger på tre spår; förnybar energi, energieffektivisering och minskade utsläpp och simulering och optimering för framtida industriella applikationer.

Eva Thorin tar biobränsle som ett exempel på forskning som har bedrivits inom Future Energy.

– För att få ut så mycket energi och så lite utsläpp som möjligt måste man veta vad man stoppar in i förbränningen och vilken fukthalt som biobränslet har. Vi har bland annat byggt upp ett labb med avancerad utrustning för att karaktärisera biomassa för att få en så effektiv förbränning som möjligt och tillsammans med Mälarenergi och Eskilstuna energi och miljö påbörjat implementering av

metoderna i verkligheten, säger Eva Thorin.

Samproduktionen med näringslivet har haft stor betydelse, enligt Eva Thorin.

– Den har varit viktig bland annat för att förstå vad som är hett inom området där vi verkar. Att jobba i samverkan med näringslivet innebär samtidigt olika perspektiv. Inom forskningen är vi mer långsiktiga, vill gå på djupet och ha på fötterna medan man inom industrin ofta behöver gå fram snabbare.

I maj 2020 avslutas forskningsprofilen Future Energy efter sju år.

– Forskningsprofilen har haft stor betydelse för vår strategiska utveckling. Vi har utvecklat vår samverkan, satsat på att publicera oss i bra internationella journaler och varit aktiva internationellt på ett samlat sätt. Det blir lättare att nå ut när man kraftsamlar och stöttar varandra på ett sätt som denna profil skapat förutsättningar för, säger Eva Thorin och tillägger:

– När vi började var forskning och utbildning i stora delar separerade. Det var många som undervisade som inte forskade och vice versa. Idag är det mer integrerat där man jobbar både med forskning och utbildning och forskningen finns i större utsträckning med i våra kurser. Det har varit ett av målen med profilen.

Vi stödjer lärosäten över hela Sverige

5 PÅGÅENDE KK-MILJÖER

2 Högskolan i Skövde

KK-miljön INFINIT

Med utgångspunkt i internationellt erkänd informationsteknologisk forskning ska INFINIT (INnovationsdriven Forskning i INdustrisamverkan med stöd av IT) vara en komplett forsknings- och utbildningsmiljö som bidrar till utvecklingen av ett konkurrenskraftigt näringsliv. Den ämnesmässiga profileringen tar sin utgångspunkt i ämnet informationsteknologi: Generering, kvalitetssäkring, analys och visualisering av data, med hjälp av informationstekniska system och modeller, i syfte att stödja beslutsfattande.

9 Högskolan Väst

KK-miljön Primus

Miljön har tre kärnområden: Produktionsprocesser, Produktionssystem samt Industriellt arbetsintegrerat lärande. Teknik och lärande i nya kombinationer kan till exempel ge effektiva verktyg för att industrin snabbare ska kunna dra nytta av forskningsresultat på sina marknader.

8 Mittuniversitetet

KK-miljön Transformative Technologies

Miljöns långsiktiga vision är att transformera det industriella ekosystemet, och bidra till samhällsutveckling och tillväxt ur flera olika perspektiv. Transformation är viktigt för skogsindustrin som behöver utveckla nya produkter och nya affärsområden. Informationsteknologi är en tillväxtmotor som skapar helt nya produkter och tjänster. Genom att koppla ihop dessa två branscher skapar man ett industriellt ekosystem. Miljön består av två forskningscentra: Fibre Science and Communication Network (FSCN) samt Sensible Things that Communicate (STC).

13 Jönköping University

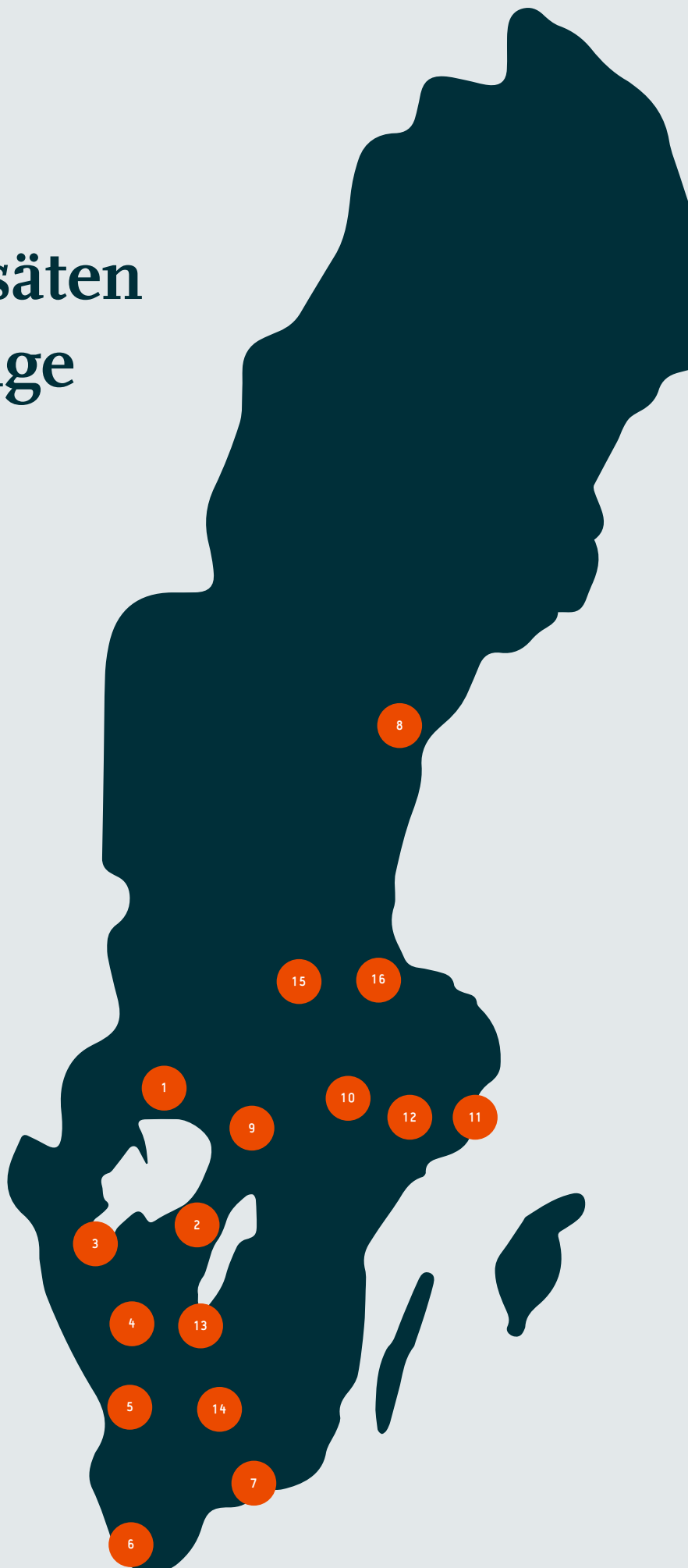
KK-miljön SPARK

SPARK:s vision är att bli en nationellt ledande och internationellt konkurrenskraftig forsknings- och utbildningsmiljö inom kunskapsintensiv produktframtagning. Ett av miljöns mål är att vara ett stöd för industrin i deras utveckling av kunskapsintensiva produkter och processer.

5 Högskolan i Halmstad

KK-miljön Forskning för innovation

Forskning för innovation är fokuserat kring profilområdena Hälsoinnovation samt Smarta städer och samhällen. De grundar sig i tre starka forskarutbildningsområden: informationsteknologi, innovationsvetenskap samt hälsa och livsstil.

19 PÅGÅENDE FORSKNINGSPROFILER 75–150 MNKR VARDERA

- 1 Karlstads universitet**
    - Tjänsteinnovationer för uthålliga affärer
    - Högkvalitativa nätverkstjänster i en mobil värld
  - 2 Högskolan i Skövde**
    - Virtuella fabriker och kunskapsdriven optimering
  - 3 Högskolan Väst**
    - SUMAN Next+ – Additiv tillverkning och högtemperaturmaterial
    - PODFAM – Pulverbaserad additiv tillverkning av metallkomponenter
  - 5 Högskolan i Halmstad**
    - CAISR – Centrum för tillämpade intelligenta system
  - 6 Malmö universitet**
    - IOTAP – Internet of Things and People
    - Biobarriärer – Hälsa, Besvär och Läkning
  - 8 Mittuniversitetet**
    - Nästa generations Industriella IoT (NIIT)
  - 9 Örebro universitet**
    - NGBI – Samspelet mellan kost, tarm och hjärna
    - Environmental Forensic – Nya lösningar för hållbar användning av kemikalier
    - Semantiska robotar
  - 10 Mälardalens högskola**
    - Framtidens energi
    - DPAC – Tillförlitliga plattformar för autonoma system och styrning
    - Inbyggda sensorsystem för hälsa
  - 13 Jönköping University**
    - CompCAST+ – Högpresterande komponenter genom gjutning
  - 7 Blekinge tekniska högskola**
    - Skalbara resurseffektiva system för analys av stora datamängder
    - Framtidens mjukvaruutveckling, OmTänkt
    - Modelldriven utveckling och beslutsstöd
- ## 20 PÅGÅENDE FÖRETAGSFORSKARSKOLOR MED ÖVER 250 INDUSTRIKONSTRUKTORER
- 8 Mittuniversitetet**
    - FORIC – Hållbara produkter, processer och tjänster relaterade till skogsindustrin +
  - 1 Karlstads universitet**
    - VIPP – värdeskapande i fiberbaserade processer och produkter +
  - 3 Högskolan Väst**
    - SiCoMaP – Simulation and Control of Material affecting Processes +
  - 2 Högskolan i Skövde**
    - IPSI – Industrial PhD School in Informatics +
  - 5 Högskolan i Halmstad**
    - EISIGS – Embedded and Intelligent Systems +

- 5 2 13 3 8 Högskolan i Halmstad/ Högskolan i Skövde/Jönköping University/ Högskolan Väst/Mittuniversitetet**
  - Smart Industry
- 13 4 Jönköping University/Högskolan i Borås**
  - INSiDR – Industrial Graduate School in Digital Retailing
- 6 Malmö universitet**
  - Lic-skolan – Datadrivna system
  - ComBine – Företagsforskarskolan för biofilm och biologiska gränssytor
- 16 15 10 Högskolan i Gävle/Högskolan Dalarna/Mälardalens högskola**
  - REESBE – Resource-Efficient Energy Systems in the Built Environment +
  - Future-Proof Cities
- 10 Mälardalens högskola**
  - ITS-EASY – Embedded Software and Systems +
  - Innofacture – Innovation och produktion för att utveckla produktionsprocesser i företagen +
  - ITS ESS-H – Tillförlitliga inbyggda Sensorsystem
  - ARRAY – Automation Region Research Academy
- 1 14 Jönköping University/Linnéuniversitetet**
  - ProWOOD – Industriell produktframtagning inom träindustrin +

- 1 Linnéuniversitetet**
  - GRASCA – Arkeologi
  - DIA – Dataintensiva Tillämpningar

- 7 Blekinge tekniska högskola**
  - Lic-skolan Professional Licentiate of Engineering School

- 9 Örebro universitet**
  - CoAIRob – Kollaborativa AI och Robotik

40 PÅGÅENDE SYNERGIPROJEKT 25–35 MNKR/PROJEKT

- 1 Karlstads universitet**
  - Kvalitetskontroll och rening av nya biologiska läkemedel (BIO-QC)
  - Multilager-barriärbestrykningar för fiberbaserade förpackningsmaterial
  - Utmattning och slitage i tillverkningsindustrin
  - TRUEdig
  - Avancerade material för högpresterande produkter (AMHIPP)
- 2 Högskolan i Skövde**
  - Programvarusystem inom komplexa tillämpningsområden (LIM-IT)
  - Fusion av Big Data (BISON)
  - Storskalig biologisk data för att identifiera och validera biomarkörer (BioMine)
  - Självövervakning för innovation, automatisk analys av data (SeMi)
  - Virtuellt Ergonomi
  - SUDO – Hållbar digitalisering genom strategiskt engagemang med
  - BIO-AID – Biomedicinskt AI-driven dataanalys
- 3 Högskolan Väst**
  - Utveckling av additiv tillverkning med laser och tråd för tillverkning av högpresterande komponenter
  - Svetsbaserad additiv tillverkning (Tapertech)

- 4 Högskolan i Borås**
  - Datadriven innovation
- 5 Högskolan i Halmstad**
  - Självövervakning för innovation
  - Design av öppna och självorganiserande mekanismer för hållbar Mobility as a Service (OSMaas)
  - Säkerhet hos sammankopplade intelligenta fordon i smarta städer
- 6 Malmö universitet**
  - Icke-invasiv monitorering av hudsjukdomars progression och läkning
  - Biomarkörer för och behandling av polymikrobiella infektioner
- 7 Blekinge tekniska högskola**
  - Datoranvändning med människan i centrum för nya visuella och interaktiva tillämpningsprogram
- 8 Mittuniversitetet**
  - Trådlösa sensornätverks-teknik (ASIS)
  - Energiapplikationer för elektroniska plattformar (LEAP)
  - Eko-vänliga, hållbara förpackningsmaterial (e2cmp)
  - STORE – Elektrisk energilagring
- 9 Örebro universitet**
  - Inflammation och lipider vid vaskulär sjukdom
  - Bioindikatorer och maskininlärning för att förbättra vattenkvalitetsanalyser
  - Individualiserade behandlingsstrategier vid irriterbart tarmsyndrom
  - Nya metoder för förbättrad riskanalys av kemikalier
  - Förutse inflammatoriska komplikationer
- 10 Mälardalens högskola**
  - Heterogena system – integration av mjukvara och hårdvara (HERO)
  - Funktions- och cybersäkra adaptiva samarbetsystem (SACSys)
  - Distribuerad koreografi av en integrerad mjukvaruarkitektur för inbyggda system (FIESTA)
  - ACICS: Garanterade molnplattformar för industriella cyberfysiska system
- 11 GIH**
  - Fysiskt aktivitetsmönster och hälsosamma hjärnfunktioner
  - Fysisk aktivitet för hälsosamma hjärnfunktioner bland skolungdomar

- 12 Södertörns högskola**
  - Att återskapa förorten i fragmenterade landskap

- 13 Jönköping University**
  - Lean och hållbar, design och tillverkning av gjutjärnskomponenter
  - IDEAL – Integrerade produkt- och produktionsplattformar för agil och behovsdriven produktframtagning

- 14 Linnéuniversitetet**
  - Programvaruteknik för självadaptiva system
  - Större konkurrenskraft för KL-träbaserade byggsystem genom effektiv konstruktion och reducerat kolavtryck

Näringsliv och forskning i symbios

LARS WITELL,
KARLSTAD UNIVERSITET

I fjol avslutades forskningsprofilen “Tjänsteinnovation för ut hålliga affärer” vid Karlstads universitet. Under åtta år har bland annat IKEA, Volvo och Löfbergs Lila samverkat med universitetets forskare på områden vilket gett ökad förståelse för hur svenska företag kan arbeta med innovationer och tjänsteutveckling.

Karlstads universitets ansökan om att få en forskningsprofil beviljades av KK-stiftelsen 2011. Lars Witell, projektledare och professor i företagsekonomi vid Centrum för tjänsteforskning, CTF, på Karlstads universitet, var med redan då. Åtta år senare kan han se tillbaka på ett framgångsrikt projekt.

– Forskningsprofilen har inneburit en viktig plattform för att utveckla CTF. Vi var redan tidigare kända för vår forskning kring tjänsteutveckling men tack vare profilen har vi väckt uppmärksamhet internationellt och utvecklat vårt eget varumärke från tjänsteutveckling mot tjänsteinnovation och tjänstedesign, säger Lars Witell.

Men det är inte bara tjänsteföretag som medverkat. Även Ericsson, Tetra Pak och Volvo har varit engagerade i projektet. Enligt Lars Witell blir tjänsteutveckling allt viktigare även för tillverkningsindustrin. Volvo är ett av företagen som varit med där elektrifieringen av fordonsflottan och självkörande lastbilar ställer befintliga affärsmodeller inför nya utmaningar.

Samproduktionen med näringslivet har varit avgörande för framgångarna. IKEA som deltagit i forskningsprofilen bidrog med interna kunddata från varuhus runt om i världen, vilket gjort det möjligt att bedriva forskning kring globala skillnaden i konsumentupplevelser eftersom IKEA:s varuhus inte skiljer sig nämnvärt mellan länderna.

Vid sidan av att använda värdefulla kunddata har man även bedrivit ett flertal experiment, bland annat tillsammans med Löfbergs Lila – ett annat av företagen som deltagit. Här har man bland annat genom eye-tracking-studier undersökt hur konsumenter orienterar sig i en butik.

Man har även undersökt hur kundupplevelsen påverkas av doft i ett experiment där man undersökte om doften av kaffe eller doften av kanelbullar drev flest besök till Löfbergs Lilas café i Karlstad. Men forskningsprofiler har även omfattat stora projekt kring nya innovationer.

– Många förknippar Löfbergs Lila med ett halvt kilo kaffe. Här har det handlat om att förstå kunden bättre, innovera själva mötet mellan produkten och företaget och kanske hitta en ny affärsmodell, säger Lars Witell.

För Löfbergs Lila har det varit värdefullt att samverka med Karlstads universitet inom ramen för forskningsprofiler.

– Tjänster är för oss rätt prövad mark. Det vi får av CTF är kunskapen och erfarenheten från att ha jobbat med de här frågorna. I den bästa av världar hittar vi en ny affärsmodell där vi hittar nya sätt att ta betalt och nya intäktsströmmar som vi inte har idag, säger Lars Appelqvist, vd för Löfbergs Lila.

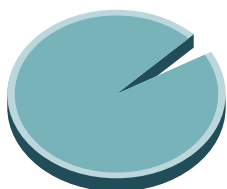
Samproduktionen med näringslivet har dessutom stärkt Karlstads universitets möjligheter att rekrytera duktiga forskare.

– Tack vare att företagen släpper in oss i deras affärsutveckling och att vi får träffa deras kunder, så får vi tillgång till unik information. Det leder till en unik insikt i hur företagen arbetar. Här får vi en konkurrensfördel och kan få till samarbeten med amerikanska och andra internationella forskare som ofta saknar den här djupa relationen med näringslivet som vi har, säger Lars Witell som också avslöjar svaret på frågan om vad som driver flest besökare till caféet.

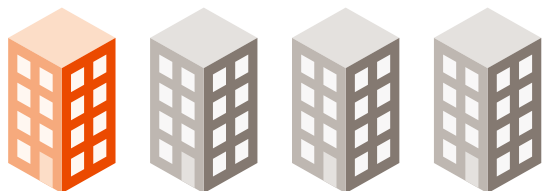
– Doften av bullar slår doften av kaffe.

Vad är företagens syn på svensk forskning och kompetensutveckling?

På uppdrag av KK-stiftelsen genomförde Novus under hösten en undersökning av hur svenska storföretag ser på den forskning och kompetensutveckling som bedrivs i samverkan med universitet och högskolor, och om forskningen motsvarar deras behov. Resultaten, som bland annat presenterades i en debattartikel i tidningen Ny Teknik i november, talade sitt tydliga språk: företagen vill se en skärpt forskningspolitik. Endast 25 procent av Sveriges största företag ansåg att samarbetet med svenska universitet och högskolor fungerar bra när det gäller kompetensutveckling av deras medarbetare. Nästan samtliga företag, 96 procent, menade samtidigt att det är viktigt att akademins forskare förstår näringslivets utmaningar och behov.

96 procent, menar att det är viktigt att akademins forskare förstår näringslivets utmaningar och behov.

Ett av fyra företag anser att samarbetet med svenska universitet/högskolor är bra när det gäller kompetensutveckling av deras medarbetare.

Forskning viktigt för företagens utveckling

Undersökningen fann att företagen värderar forskning högt, men att beslutsfattare behöver bli mer lyhörda för företagets behov. Exempelvis ansåg sju av tio av företagen att det är viktigt med forskningssamarbeten med lärosätena för företagets utveckling och konkurrenskraft. Dessutom tyckte hela 90 procent att forskningens relevans och nytta i samhället borde ha störst påverkan på för-

delningen av de statliga basanslagen till universitet och högskolor. Sammantaget bekräftar det den betydelsefulla roll akademien har för att bidra till svensk konkurrenskraft och till företagets utveckling.

Sju av tio företag anser att det är viktigt med forskningssamarbeten med lärosätena för företagets utveckling och konkurrenskraft.

Behovet är stort – över hela landet

Från undersökningen kunde det också utläsas ett behov av geografisk spridning av lärosäten. Det framgick inte minst av att drygt sju av tio företag tycker att det är viktigt att det finns högskolor och universitet som bedriver såväl utbildning som forskning med geografisk spridning i hela landet. Det ger en tydlig fingervisning om att samverkan mellan akademi och näringsliv måste stärkas, men även om att tillgången till högre utbildning och forskning över hela landet är en viktig faktor för svensk konkurrenskraft.

Drygt sju av tio företag tycker att det är viktigt att det finns högskolor/universitet som bedriver utbildning och forskning geografiskt spridd över hela landet.

Ökad samproduktion skapar bättre insikter

Den samproduktion som präglar KK-stiftelsens verksamhet ger forskarna insikt och förståelse för företagets behov, och tillgång till data och infrastruktur som de inte skulle komma åt annars. Samtidigt får företagen ny och relevant kunskap och en kompetensutveckling som inleds redan dag ett. Samproduktionen är således viktigt för att skapa de avgörande insikter som möjliggör ett stärkt och mer ändamålsenligt samarbete mellan näringslivet och svenska universitet och högskolor.

LEDNINGSGRUPP

Från vänster: **Linda Assbring**, chef för programenheten. **Britt-Marie Granting**, chef verksamhetsstöd. **Eva Schelin**, verkställande direktör. **Stefan Östholm**, ansvarig för analys och utvärdering.

KK-stiftelsens ledningsgrupps syfte är att stötta den övriga verksamheten i det dagliga arbetet och samtidigt vara goda ledare för att ta stiftelsen mot visionen att bli Sveriges bästa finansiär av forskning och kompetensutveckling. Detta görs inom ramen för organisations tre ben: verksamhetsstöd, programenhet samt analys och utvärdering. Idag finns det totalt 14 dedikerade medarbetare på kansliet, vars olika roller och ansvarsområden möjliggör KK-stiftelsens starka utveckling. Fokus framgent är att utveckla lagarbetet i såväl ledningsgrupp som i hela kansliet samt hitta goda former för både den interna samverkan och samverkan med omvärlden.

STYRELSE

Övre raden: **Peter Larsson**, vice ordförande KK-stiftelsen, Senior rådgivare Sveriges Ingenjörer. **Leif G Anderson**, professor emeritus Göteborgs universitet; tidigare 1:e vice preses vid KVA. *Mittenraden:* **Arne Lidén**, ordförande i KK-stiftelsens Kapitalutskott. **Ericka Johnson**, professor, Gender & Society, Linköpings universitet. *Nedre raden:* **Eugenia Perez Vico**, biträdande universitetslektor vid Företagsekonomiska institutionen, Lunds universitet. **Elisabeth Nilsson**, ordförande KK-stiftelsen; fd landshövding; särskild utredare; styrelseordförande AB Göta Kanalbolag, styrelseledamot Boliden AB. **Karin Markides**, rektor American University of Armenia, professor i analytisk kemi; fd rektor, Chalmers tekniska högskola. **Anita Hansbo**, styrelsemedlem Stiftelsen Chalmers tekniska högskola; fd rektor Jönköping University. **Thomas Strand**, fd riksdagsledamot; chef Utbildning och kompetensförsörjning Region Jönköpings; fd vice ordf. i Riksbankens Jubileumsfond. **Björn Odlander**, grundare och delägare, HealthCap.

Styrelsen är KK-stiftelsens högsta beslutande organ. Två ledamöter utses av regeringen och övriga åtta av styrelsen själv. Förslag till ledamöter (sju stycken) lämnas av Kungl. Vetenskapsakademien, Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, Sveriges universitet och högskolor (SUHF), samt av myndighetscheferna vid Vetenskapsrådet, Forte, Formas och Vinnova. En ledamot föreslås av styrelsen själv. **Mandatperioden för styrelsen är 1 juli 2019–30 juni 2022.**

BEVILJADE PROJEKT 2019

Projekt	Program	Beslut
Blekinge tekniska högskola		
Utveckling av Civilingenjörsprogram i Maskinteknik på avancerad nivå	Avans	2 400 000
PROMIS-professionell masterutbildning i informationssäkerhet från BTH	Expertkompetens	3 578 154
AGILE - Arbetsgruppsammansättningens Inverkan på kvaLitet och prEstanda	HÖG	2 293 835
Öppen källkodsinspirerad återanvändning	HÖG	4 469 384
ScaleWise: Stöd för kontinuerlig tillväxt i storskaliga distribuerade mjukvaruteckling	HÖG	4 765 897
Tillgång- och efterfrågebaserad tjänsteexponering med hjälp av robusta distribuerade metoder	HÖG	4 044 053
Nätverksbaserade kurser inom Big Data	NU	2 540 443
TOTALT BLEKINGE TEKNISKA HÖGSKOLA		24 091 766
Försvarshögskolan		
Utveckling av Masterprogram i utveckling av system för försvar och säkerhet	Avans	1 605 384
Adjungerad professor i försvarssystem, inriktning metoder för styrning av teknik- och förmågutveckling	Rekryteringar	2 662 139
TOTALT FÖRSVARSHÖGSKOLAN		4 267 523
Gymnastik- och idrottshögskolan GIH		
Internationell gästprofessor Yves Vanlandewijck - Anpassad Fysisk Aktivitet och Parasport	Rekryteringar	512 664
TOTALT GIH		512 664
Högskolan i Borås		
Digitalt inkjet tryck för framtidens hållbara textilproduktion	HÖG	4 285 130
NeuRehab@home - En smart textilplattform för neuromuskulär rehabilitering i hemmiljö	HÖG	3 672 047
TOTALT HÖGSKOLAN I BORÅS		7 957 177
Högskolan i Gävle		
Future-Proof Cities	Fö retagsforskarskolor	25 920 000
Effekt av rumsliga temporära beteendet hos en nyutvecklad kylteknik på kol- och rostfritt stål stång egenskaper	HÖG	2 362 958
TOTALT HÖGSKOLAN I GÄVLE		28 282 958
Högskolan i Halmstad		
Projektbaserad master	Avans KK-miljöer	2 460 000
CAISR+ (centrum för forskning kring tillämpade intelligenta system - plus)	Forskningsprofiler KK-miljöer	18 450 000
Analys av ljud i hemmiljöer	HÖG-projekt KK-miljöer	2 459 448
"Accelerera färdplanen för kommersialisering och upptaget av medicintekniska	HÖG-projekt KK-miljöer	4 919 859
"SLEEP- En sömnintervention för barn med neuropsykiatriska syndrom	HÖG-projekt KK-miljöer	4 378 005
Värdeskapande inkontinentvård (V3C)	Prospekt KK-miljöer	1 504 495
Innovationsekosystem för smarta autonoma fordon - I-SAVE	Rekryteringar KK-miljöer	2 503 904
TOTALT HÖGSKOLAN I HALMSTAD		36 675 711
Högskolan i Skövde		
Smart industri Sverige	Företagsforskarskolor KK-miljöer	25 823 375
Framtida diagnostik av sepsis - miRSePs	HÖG	2 624 591
ADOPTIVE – Automatiserad design & optimering av fordonsergonomi	HÖG-projekt KK-miljöer	4 920 000
TOPAZ – Prescriptive Analytics för Virtuella Fabriker med hjälp av Strukturerad Data Mining och Optimering	HÖG-projekt KK-miljöer	4 077 578
Prediktiv modellering för dataintensiv industriella processer och system (PreMoDIPS)	Prospekt KK-miljöer	1 252 964
Lektor - Virtuella fabriker – Beslutsfattande med flermålskriterier inom tillverkningsorganisationer och system	Rekryteringar KK-miljöer	3 050 784
SLIM Lektor i bearbetningsteknik	Rekryteringar KK-miljöer	3 225 470
SELECT-VA Strategisk rekrytering av en universitetslektor i informationsteknologi med specialisering inom maskininlärning	Rekryteringar KK-miljöer	2 905 746
SELECT-ML Strategisk rekrytering av en universitetslektor i informationsteknologi med specialisering inom maskininlärning	Rekryteringar KK-miljöer	2 905 746
Internationell gästprofessor PICS Stewart Kowalski	Rekryteringar KK-miljöer	369 000
"SUDO: Hållbar digitalisering genom strategiskt engagemang med	Synergi KK-miljöer	13 683 053
BIO-AID, biomedicinskt AI-driven dataanalys	Synergi KK-miljöer	14 726 893
TOTALT HÖGSKOLAN I SKÖVDE		79 565 200
Högskolan Väst		
Pulverbäddsbaserad additiv tillverkning av metallkomponenter för gasturbinapplikationer (PODFAM)	Forskningsprofiler KK-miljöer	49 200 000
Artificiell och mänsklig intelligens genom arbetsintegrerat lärande - A-HIL	HÖG-projekt KK-miljöer	4 666 620
Smart Automation (plug&produce) med enkelt programmerbara konfigurerbara resurser - PoPCoRN	HÖG-projekt KK-miljöer	4 806 840
Skräddarsydda beläggningar för nästa generations gasturbinkomponenter - EcoGate	HÖG-projekt KK-miljöer	4 889 250
VERB Virtuellt beredning av skärande bearbetning	HÖG-projekt KK-miljöer	4 920 000
Teknikbaserat operatörsstöd med virtuell agent för återstart av oplanerade produktionsstopp (ReStart)	HÖG-projekt KK-miljöer	1 213 985
MOULIN steg 2, master online	NU KK-miljöer	1 225 713
Expertkompetens i kunskapsintensiv och innovativ produktionsutveckling - PREMIUM	ProSpekt	1 459 171
Lasermetalldeponering med Hastelloy X pulver för reparation av lastbärande gasturbinkomponenter (LasReX)	Prospekt KK-miljöer	2 460 000
Internationell gästprofessor r in Welding Technology, Wei Zhang	Rekryteringar KK-miljöer	492 000
Internationell gästprofessor in Welding Technology, Paul Kah	Rekryteringar KK-miljöer	1 476 000
Internationell gästprofessor in Welding Technology, Norbert Enzinger,	Rekryteringar KK-miljöer	811 800
TOTALT HÖGSKOLAN VÄST		77 621 379
Karlstads universitet		
DISCERN - Digitala Tjänster och Kundupplevelser	Forskningsprofiler	17 749 466
KauM&MRekryt - Lektor i materialteknik	Rekryteringar	3 159 992
Internationell gästprofessor i tillämpad matematik -- Matematiska metoder och modeller i materialvetenskap	Rekryteringar	600 764
INTERNATIONELL GÄSTPROFESSOR INOM 5G-NÄTVERK	Rekryteringar	360 000
TRUedig	Synergi	12 665 584
Avancerade material för högpresterande produkter (AMHIPP)	Synergi	14 400 000
TOTALT KARLSTADS UNIVERSITET		48 935 806

Projekt	Program	Beslut
Linnéuniversitetet		
Utveckling av ett nytt masterprogram i Digitalisering som stöd för lärande	Avans	1 853 864
I-Prod; utbildningsprogram på avancerad nivå inom Simuleringsdriven Produktutveckling och Hållbar Industriell Produktion	Avans	2 397 600
Smart industri	Expertkompetens	2 703 600
Företagsforskarskolor - Dataintensiva Tillämpningar (DIA)	Fö retagsforskarskolor	21 600 000
Utveckling av innovativ centrifugalkondensationskrudder för partikelutsläpp reduktion för biomassa-förbränningsanläggning	HÖG	2 395 039
Ultrakänsliga mikrosensorer	HÖG	3 270 120
Internationell gästprofessor i systemtänkande för hållbarhet	Rekryteringar	720 000
Rekryteringar - Biträdande Lektor Nätverk	Rekryteringar	2 382 685
Rekryteringar - Biträdande Lektor, Modellering	Rekryteringar	2 382 685
Större konkurrenskraft för KL-träbaserade byggsystem genom effektiv konstruktion och reducerat kolavtryck	Synergi	13 790 028
TOTALT LINNÉUNIVERSITETET		53 495 621
Malmö högskola		
Biobarriärer - hälsa, besvär och läkning	Forskningsprofiler	47 997 426
Personcentrerad, jämlik, effektiv och säker läkemedelsbehandling i vårdkedjan	HÖG	4 797 110
Inkapsling av farmaceutiska proteiner i stärkelsebaserade mikropartiklar	HÖG	4 223 543
Porösa läkemedelsbärare för inhalerbara terapier	HÖG	3 292 782
Den extracellulära lipidstrukturens påverkan på hudens barriärfunktion	ProSpekt	2 397 552
Reversibla självorganiserande monolager (rSAMS) för antikroppsfröning and ultrakänslig och snabb in situ-detektering av	ProSpekt	2 197 495
Biträdande lektor i materialvetenskap	Rekryteringar	2 414 911
TOTALT MALMÖ HÖGSKOLA		67 320 819
Mittuniversitetet		
Pulp and Paper Professionals	Expertkompetens KK-miljöer	3 067 841
E.coli som indikator för hållbar vattenförvaltning i nordliga näringsfattiga älvar (ECWA-NOR)	HÖG	4 589 863
Biträdande lektor i Informationsvisualisering	Rekryteringar	2 359 564
ETH - Internationell gästprofessor inom Energy Harvesting	Rekryteringar KK-miljöer	741 512
TUW - Internationell gästprofessor inom Inbyggda System	Rekryteringar KK-miljöer	740 205
"MERIT - Biträdande lektor inom Maskininlärning i trådlös	Rekryteringar KK-miljöer	2 263 530
DUBAL - Internationell gästprofessor inom Energimaterial	Rekryteringar KK-miljöer	445 404
Lektor inom Materialkemi	Rekryteringar KK-miljöer	1 886 958
HONGKONG - Internationell gästprofessor inom Säkerhet för IoT	Rekryteringar KK-miljöer	389 294
NUST - Internationell gästprofessor inom Trådlös kommunikation	Rekryteringar KK-miljöer	1 123 028
STORE - Elektrisk energilagring	Synergi KK-miljöer	14 750 447
TOTALT MITTUNIVERSITETET		32 357 646
Mälardalens högskola		
Expertkompetens i kunskapsintensiv och innovativ produktionsutveckling - PREMIUM	Expertkompetens	41 362 853
Minskning och återvinning av energi via sammankopplade system för användning och distribution	HÖG	4 595 579
PROGNOSIS - Prediktiva Diagnostiska och Prognostiska Verktygsintegration För Beslutsstödssystem i Gasturbinflottor	HÖG	4 799 918
Innovation för kognitiv träning med återkoppling från hjärnan	HÖG	4 314 877
Smart kontroll av fjärrvärmenätverk integrerar nästa generations energieffektiva byggnader	HÖG	4 799 664
RECREATE, Strategier och användningsområden för att återanvända uttjänta elfordonbatterier	HÖG	4 772 144
Internationell gästprofessor i energisystem med ekonomisk expertis	Rekryteringar	1 435 918
Funktions- och cybersäkra adaptiva samarbetande system (SACSys)	Synergi	11 687 075
Distribuerad koreografi av en integrerad mjukvaruarkitektur för inbyggda system (FIESTA)	Synergi	14 399 683
ACICS: Garanterade molnplattformar för industriella cyberfysiska system	Synergi	14 012 749
TOTALT MÄLARDALENS HÖGSKOLA		106 180 460
Stiftelsen Högskolan i Jönköping		
FLARE - Fuzzy Logic baserade beslutsstödssystem för återflyttningsbeslut	HÖG-projekt KK-miljöer	4 914 062
DELSA - Utveckling av slitage- och korrosionsbeständig grå gjutjärn genom laser yta legering/beklädnad	HÖG-projekt KK-miljöer	4 166 748
MeMol - Defektbildning vid samspel mellan gjutjärn och formmaterial	Prospekt KK-miljöer	2 457 713
Adjungerad lektor till JTH (SAAB)	Rekryteringar KK-miljöer	689 169
Adjungerad lektor till JTH (Träcentrum)	Rekryteringar KK-miljöer	1 754 103
Adjungerad specialist till Träcentrum	Rekryteringar KK-miljöer	881 295
Internationell gästprofessor - Marcio Lopes Pimenta	Rekryteringar KK-miljöer	1 053 618
IDEAL - Integrerade produkt- och produktionsplattformar för agil och behovsdriven produktframtagning	Synergi KK-miljöer	14 750 037
TOTALT STIFTELSEN HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING		30 666 745
Örebro universitet		
SMARTER 2.0	Expertkompetens	16 210 542
Kollaborativa AI och Robotik	Fö retagsforskarskolor	21 600 000
Interaktioner mellan mikrobiomet, dietmetaboliter och inflammation i perifer arteriell sjukdom	HÖG	4 048 800
Nya aspekter på immunmodulerande proteiner - framtida målinriktad behandlingsalternativ mot inflammatoriska sjukdomar m	HÖG	4 800 000
Nya Prime-Boost-strategier för DNA lanserade suicidala flavivirusvaccin	HÖG	4 798 522
Effektbaserad strategi för identifiering och bedömning av potentiella hälsoeffekter av farliga organiska kemikalier i in	HÖG	4 792 382
Effekter av torkade blåbär, flytande havre eller dess kombination på lipider, inflammation och fysisk prestationsförmåga	HÖG	3 529 422
Förenklade strategier för omfattande karaktärisering av perfluorerade alkylsubstanser (PFAS) tillsammans med kostnadsef	HÖG	4 785 452
Nanosafety - Hälsoeffekter av partiklar från additiv tillverkning	HÖG	4 075 727
Nya strategier för att minska inflammation, trombos och fibros i kardiovaskulär sjukdom	ProSpekt	2 400 000
Adsorptionsmekanismer för innovativa restproduktbaserade sorbenter	ProSpekt	1 676 575
Biträdande lektor i medicin med inriktning mot livsmedels- och kostvetenskap	Rekryteringar	2 586 138
Biträdande lektor i medicin med inriktning mot neurobiologi och funktionell hjärnabbildning	Rekryteringar	2 586 138
TOTALT ÖREBRO UNIVERSITET		77 889 698
TOTALT VP 19	110 PROJEKT	675 821 173

Årsredovisning 2019

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling. Organisationsnummer: 802400-4213

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i kronor. Belopp i diagram anges i mnkr

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Stiftelsen bildades genom beslut av riksdag och regering i juni 1994. Verksamheten inleddes i augusti 1994. Stiftelsen har sitt säte i Stockholm. Uppgifter inom parentes avser år 2018.

STIFTELSENS ÄNDAMÅL

Stiftelsens ändamål är att stödja kunskaps- och kompetensutbyte mellan å ena sidan näringslivet och å andra sidan universitet, högskolor och forskningsinstitut (§ 1 a), finansiera forskning vid mindre och medelstora högskolor samt nya universitet, inom särskilda profilområden (§ 1 b) samt främja användningen av informationsteknologi (§ 1 c). Det senare ändamålet ansågs uppfyllt år 2016 och i dag stödjer stiftelsen de två första ändamålen.

STYRELSEN

Elisabeth Nilsson, ordförande
Leif Anderson
Anita Hansbo
Ericka Johnson
Peter Larsson, vice ordförande
Arne Lidén
Karin Markides
Björn Odlander
Eugenia Perez Vico
Tomas Strand

Styrelsen har under år 2019 haft sex (åtta) sammanträden varav ett möte med strategidiskussioner och ett per capsulam.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Stiftelsens vd Eva Schelin tillträdde i mars 2019. Hon kom närmast från en intresseorganisation som bevakar samhällsbyggnadsfrågor i ett brett perspektiv.

Viss omorganisation har skett och en ny tjänst för analys och utvärdering har inrättats.

Programverksamheten fick en ny chef och den administrativa enheten bytte namn till verksamhetsstöd. Under hösten nyrekryterades tre medarbetare till programenheten med tillträde under våren 2020.

Under året har stiftelsen upphandlat it-drift och ny kommunikationsbyrå. Båda avtalen börjar löpa i januari 2020. I samband med detta har chef för kommunikation och externa relationer slutat.

Stiftelsen firade 25 års-jubileum den 2 oktober

och det uppmärksammades tillsammans med de andra stiftelserna som bildades ur upplösningen av löntagarfonderna under trevliga former på Kungliga Musikhögskolan.

I samband med jubileet gav stiftelsen ut boken Förnyare i forskningslandskapet, författad av Daniel Holmberg och Sverker Sörlin.

Inom kapitalförvaltningens diskretionära ramavtal har det skett ett förvaltarbyte samt avslut av ett ramavtal. Placeringsriktlinjer uppdateras årligen av styrelsen och i det sammanhanget har styrelsen beslutat i december 2019 att öka aktieandelen i normalportfölj från 35% till 50% och med en miniminivå om 20 % och maxnivå om 70%.

Beviljade medel nådde årshögsta på 20 år, 675 mnkr till 110 olika projekt varav 46 inom KK-miljöer. I de flesta projekt bidrar svenska företag med i stort lika mycket, oftast i form av in-kindresurser vilket leder till att det samlade värdet i projekten uppgår till drygt en miljard kronor. Med in-kindresurser menas andra resurser än pengar, till exempel tid, lokaler och material.

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING SAMT VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Det utbrott av Corona-viruset som drabbat Sverige och hela världen påverkar även KK-stiftelsen på flera sätt. Kapitalets utveckling påverkas av de svängningar som sker på världens börser. Medarbetare och bedömare kan bli mer eller mindre allvarligt sjuka i Covid-19 vilket kan påverka effektiviteten i såväl dagligt arbete som bedömningsprocesser. Vidare utgör det ökade arbetet med hjälp av digitala verktyg att dessa arbetssätt måste läras in, vilket också kan påverka effektiviteten på kort sikt. För lärosäten och deras samarbetspartners kan de pågående projekt som lärosätena driver med medel från KK-stiftelsen komma att försenas på grund av sjukdom och nya arbetsformer. Stiftelsen kan också behöva begränsa utbetalning av medel på lång sikt.

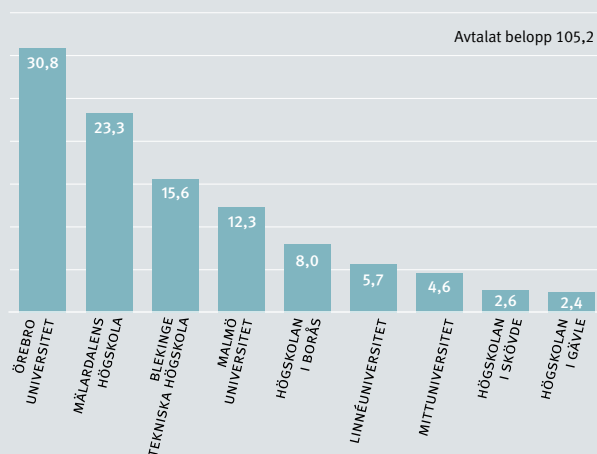
FRÄMJANDE AV ÄNDAMÅLEN

För att främja stiftelsens ändamål bedrivs verksamheten genom ett antal olika programutlysningar där lärosätena ansöker om projektmedel som i sin tur ska leda till att lärosätena strategiskt utvecklar kompletta, profilerade och konkurrenskraftiga forsknings- och utbildningsmiljöer.

BEVILJADE STÖD PER PROGRAMFORM

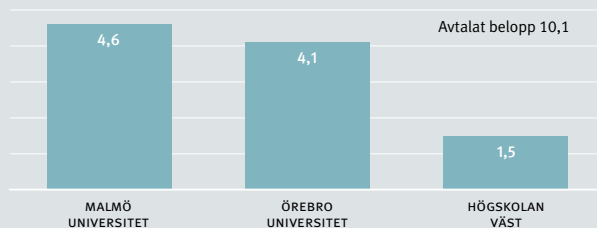
HÖG

I HÖG-programmet ges forskare och företag möjlighet att gemensamt svara på en väldefinierad och avgränsad forskningsfråga. Syftet med programmet är att bidra till etablering och utveckling av nya forskningsområden och framtida grupperingar samt att bidra till utveckling och stärkt konkurrenskraft för deltagande företag. Under 2019 beviljades 26 (0) projekt i denna programform, förutom KK-miljöer. Det stora antalet som beviljades berodde på att ingen utlysning skedde år 2018. Det samlade beloppet uppgick till 105,2 mnkr.

Prospekt

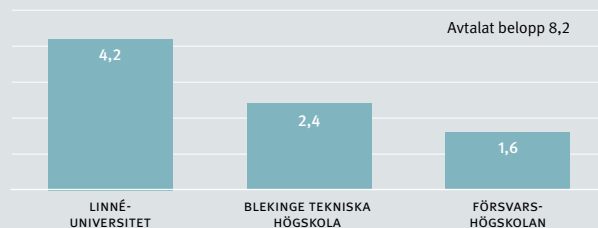
Prospekt är ett program som riktar sig till nydisputerade forskare. Programmet är ett komplement till HÖG och syftar till att skapa möjligheter för yngre forskare att få forskningsstöd och forskningsledarerfarenhet. Totalt beviljades 5 (11) projekt till ett belopp om 10,1 (21,9) mnkr.

Avans

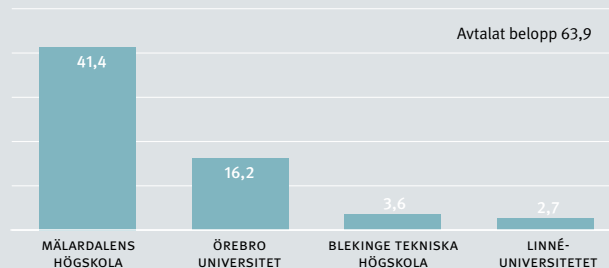
Genom Avansprojekt utvecklas forskningsnära och näringslivsrelevanta utbildningsprogram som stärker och positionerar utbildningen för aktuell miljö. Detta medför också stärkta förutsättningar att rekrytera forskarstudenter.

4 (2) projekt beviljades till ett totalt belopp om 8,2 (4,8) mnkr.

Expertkompetens

Programmet Expertkompetens syftar till att ta fram avancerade utbildningar för näringslivets behov inom särskilda områden. De sökande definierar utbildningsområden tillsammans med näringslivet. Under 2019 beviljades 4 (2) projektstöd med totalt 63,9 (9,1) mnkr.

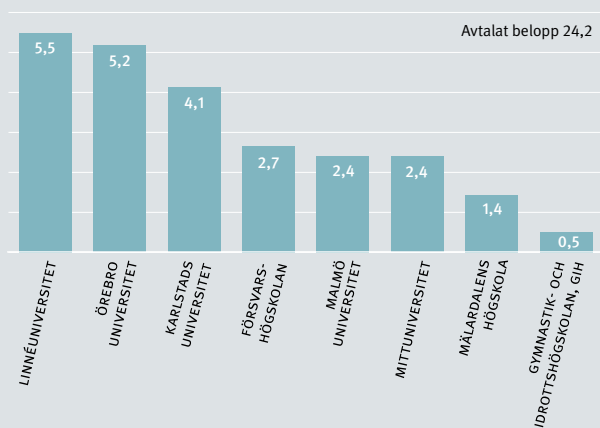
NU – Nätbaserad utbildning för internationell positionering

Programmet NU avser utveckling och genomförande av nätbaserade kurser på avancerad nivå och/eller forskarnivå. Insatsen avser avgränsade delar av lärosätets verksamhet. Syftet med programmet är att bidra till en internationell positionering av lärosätets utbildnings- och forskningsområden genom nätutbildning. Under 2019 beviljades 1 (0) projekt i denna programform, förutom i KK-miljöer, till Blekinge Tekniska Högskola ett belopp om 2,5 mnkr.

Rekryteringar

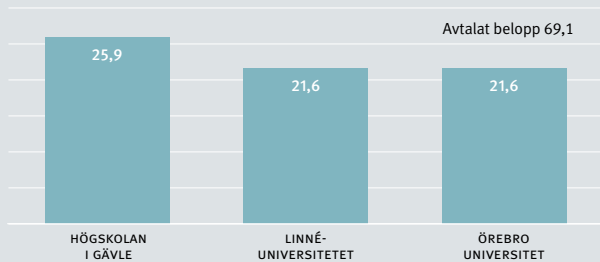
Programmet stödjer uppbyggnaden av forskningsmiljöer genom strategiska rekryteringar som internationell gästprofessor, lektor eller biträdande lektor. Programmet syftar till att underlätta för nya universitet och högskolor att knyta till sig strategiskt viktiga personer som bidrar till forskningsmiljöernas och lärosätets fortsatta utveckling och förnyelse. På så vis stärker programmet kapaciteten för forskning i samproduktion också i syfte att öka kompetensen i näringslivet.

Under 2019 beviljades 13 (11) projekt. Fem lektorer, fem gästprofessorer och en adjungerad professor. Totalt 24,2 (26,8) mnkr.

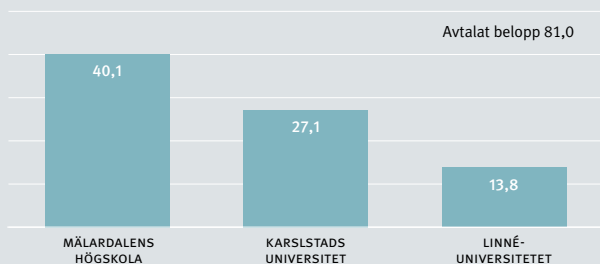
Företagsforskarskolor

Programmen Företagsforskarskolor och Professionell licentiat är numera sammanslagna och syftar till att tillgodose näringslivets behov av forskningskompetens inom relevanta och väl definierade områden genom forskarutbildning som bedrivs i samproduktion. Under 2019 beviljades 3 (2) nya forskarskolor om 69,1 (28,1) mnkr.

Synergi

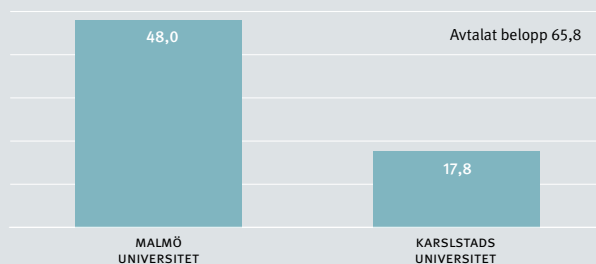
Synergi är ett program som ger lärosätena möjlighet att samlat i ett projekt söka stöd för flera delprojekt med en gemensam kärnfråga. Programmet ska göra det möjligt att utveckla en plattform som blir bas för en forskningsprofilansökan. Totalt beviljades 6 (5) projekt sammanlagt 81,0 (66,4) mnkr.

Forskningsprofiler

Programmet forskningsprofiler ger lärosäten möjlighet att tillsammans med näringslivspartners utveckla och befästa en internationellt konkurrenskraftig forskningsprofil inom ett väl avgränsat forskningsområde.

Under 2019 beviljades 2 (3) projekt med totalt 65,8 (83,9) mnkr.

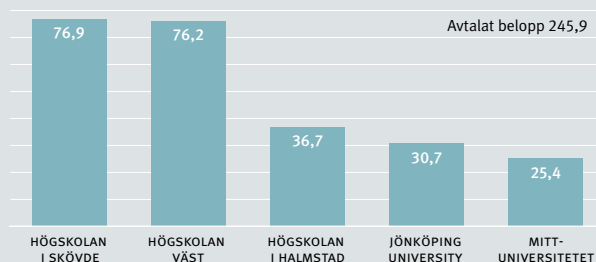

KK-miljöer

Programmet syftar till att utveckla forskningsintensiva lärosäten och bedrivs under många år. KK-miljöprogrammet drivs för närvarande vid fem lärosäten med nedanstående valda profileringar:

- Informationsteknologi och dess tillämpningar vid Högskolan i Skövde.
- Integration av forskningsområdena innovationsvetenskap, informationsteknologi samt hälsa och livsstil vid Högskolan i Halmstad.
- Skogen som resurs samt industriell informationsteknologi och digitala tjänster vid Mittuniversitet.
- Kunskapsintensiv produktframtagning vid Jönköping University.
- Industriell digitalisering och organisering vid Högskolan Väst.

De tre förstnämnda börjar närma sig sitt slut och just nu pågår diskussion om vad som ska hända år 2021 när satsningarna avslutas. För närvarande finns ingen ansökan från annat lärosäte. Inom KK-miljöer beviljades under 2019 46 (50) projekt med ett belopp om 245,9 (288,8) mnkr. Av dessa projekt är 12 HÖG, 4 ProSpekt, 4 Synergi, 20 Rekryteringar, 1 Avans, 1 NU, 1 Expertkompetens, 2 Forskningsprofil samt 1 Företagsforskarskola.

PROJEKT SOM BEVILJADES UNDER ÅRET

KK-stiftelsen beviljade totalt under 2019 stöd till 110 (89) projekt med 675,8 (543,2) mnkr.

Av dessa projekt är:

- 46 projekt inom KK-miljöerna med 245,9 mnkr
- 26 HÖG med 105,2 mnkr
- 4 Avans med 8,2 mnkr
- 13 Rekryteringar med 24,2 mnkr
- 5 ProSpekt med 10,1 mnkr
- 6 Synergi med 81,0 mnkr
- 2 Forskningsprofiler med 65,7 mnkr
- 4 Expertkompetens med 63,9 mnkr
- 3 Företagsforskarskolor med 69,1 mnkr
- 1 NU med 2,5 mnkr

Utbetalningar till pågående projekt (såväl tidigare beslutade som beslut under 2019) uppgick till 457,5 (463,6) mnkr.

Aktuell skuld till lärosätena uppgick den 31 december 2019 till 1 259,8 (1073) mnkr.

KAPITAL

Fördelning av kapitalet enligt stiftelsens stadgar

Enligt stiftelsens stadgar, § 10, ska redovisning av medel ske i enlighet med vad som framgår av § 4, d.v.s. uppdelat på stadgeområdena HÖG, KUB, FI och IT. De två sistnämnda områdena var slutförda 2016 och kvarvarande medel överfördes då till HÖG och KUB.

Från HÖG tas medel till programformerna Hög, ProSpekt, Avans, Synergi och Forskningsprofil. Från KUB tas medel till programformerna Expertkompetens, NU, Rekryteringar och Företagsforskarskolor.

Kvarvarande kapital per stadgeområde

Marknadsvärdet av det kvarvarande kapitalet uppgick per 2019-12-31 till knappt 8,7 mdkr. Fördelning per stadgeområde framgår av nedanstående tabell. Beloppen är i mnkr.

Verksamhetsområde	2019-12-31		2018-12-31	
	Kapital	varav skuld	Kapital	varav skuld
Forskning vid nya universitet och högskolor (HÖG)	6 584	877	6 201	736
Kunskapsutbyte näringsliv, högskola och forskningsinstitut (KUB)	2 109	383	1 963	337
Summa	8 693	1 260	8 164	1 073

Planeringshorisont

Stiftelsen har, enligt stadgarna, en evig del som avser stöd till forskning vid nya lärosäten (stadgeområdet HÖG). För detta ändamål finns ett bundet kapital som efter indexuppräknning uppgår till 1,716 mdkr. På denna del av kapitalet är det endast avkastningen som får förbrukas och användas för ändamålet.

Vad gäller övriga delar av stadge- och verksamhetsområden får både kapital och avkastning förbrukas. För att beräkna hur kapitalet minskar i relation till beviljade stöd och därmed årliga utbetalningar sker kontinuerliga beräkningar. En genomförd Asset Liability Modelling-studie visar att andelen aktier bör öka om nuvarande nivåer på beslut om stöd ska hålla över en tänkt evig livslängd.

Placeringsriktlinjer m.m. för kapitalförvaltningen

Styrelsen beslutar årligen om placeringsriktlinjer och har det yttersta ansvaret för att dessa följs. Placeringsriktlinjer behandlar mål för kapitalförvaltningen, referensportfölj, tillåtna innehav, policy för hållbarhetsfrågor samt förvaring av tillgångar m.m.

Målet för kapitalförvaltningen är att på lång sikt, femton till tjugo år, generera en årlig real avkastning om 3–4 %. På kort sikt, fem år, är målet att skapa en realavkastning om 1–2 % per år och det kortsiktiga målet ska årligen prövas av kapitalutskottet och vid behov revideras.

KK-stiftelsen vill vara en ansvarsfull ägare som arbetar systematiskt för hållbarhet och ansvar i kapitalförvaltningen och därför ska de externa förvaltare som stiftelsen anlitar ha en genomarbetad policy om ansvarsfulla investeringar. Ett minimikrav är att policyn inkluderar en process som gör att principerna i UN Global Compact följs, eller att man skrivit under det FN-stödda initiativet PRI och därmed arbetar efter liknande principer, eller på annat sätt i huvudsak uppfyller principerna bakom dessa krav, syften och idéer.

Förvaltning av stiftelsens kapital

Under 2019 har flera förändringar inom kapitalförvaltningen skett. En av de externa förvaltare med diskretionära uppdrag har bytts ut och ett uppdrag har avslutats. Inriktningen framåt är att låta förvaltningen ske på ett mer kostnadseffektivt sätt och där ingår att investera mer i fondlösningar. Kapitalutskottets roll är att vara beslutande inom ramen för placeringsriktlinjerna och med en rapporteringskyldighet till styrelsen i enlighet med instruktioner för kapitalutskottet. Därutöver har kapitalutskottet berett underlag för ändringar i policys som styrelsen sedan haft att besluta om. Under året har kapitalutskottet haft nio möten, varav två per capsulam.

Kapitalutskottets ledamöter består av tre ledamöter ur styrelsen och tre externa expertledamöter. I samband med nyval i styrelsen, har utskottets ledamöter sedan 1 juli varit:

Arne Lidén, ordförande
 Elisabeth Nilsson, ledamot
 Peter Larsson, ledamot
 Cecilia Thomasson Blomquist, expertledamot
 Sten Dunér, expertledamot
 Mikael Kamras, expertledamot

Marknadsvärde

Under 2019 har portföljen fortsatt omstrukturerats och förvaltarna har inom sina respektive mandat, givna limiter att följa för att fördela mellan aktier och räntor. Vid ingången av året var andelen aktier låg och förvaltarna har under året givits i uppdrag att öka andelen aktier. Det absolutavkastande mandatet har i sin helhet avslutats och i väntan på beslut om ny inriktning har medel placerats hos Kammarkollegiets obligationskonsortier.

Det totala marknadsvärdet på portföljen uppgår till knappt 8,7 mdkr. Det är en ökning med 529 mnkr under året. Årets utbetalningar uppgick till 457,5 mnkr.

Det svenska mandatet uppgår till 5,1 mdkr, globala mandatet till 2,7 mdkr, alternativa placeringar 0,9 mdkr.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Flerårsöversikt (mnkr)	Not	2019	2018	2017	2016	2015
Beslutade stöd		676	543	376	503	424
Återförda och återbetalade stöd		-39	-33	-31	-21	-43
Nettostöd		637	510	345	482	381
Totalt utbetalade stöd		457	463	444	426	352
Resultat från avyttring finansiella anläggningar	2	256	676	726	239	597
Årets resultat		298	707	882	418	772
Eget kapital (bokfört värde)		6 719	7 056	6 861	6 324	6 388
Eget kapital (marknadsvärde) *		7 503	7 198	7 750	7 491	7 360
Förvalt kapital **		8 693	8 164	8 763	8 608	8 399

* Eget kapital + skillnaden mellan marknadsvärde och anskaffningsvärde finansiella anläggningstillgångar

** Marknadsvärdet av bokförda finansiella anläggningstillgångar och likvida medel.

I övrigt hänvisas till nedanstående resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Fördelning av portföljen i procent samt marknadsvärde i mnkr

Tillgångsslag	2019-12-31	2018-12-31	Referensportfölj	Marknadsvärde
Aktier varav:	47,2 %	33,5 %	50 %	4 099
Svenska	29,6 %	20,3 %	30 %	2 578
Utländska	17,6 %	13,2 %	20 %	1 521
Absolutavkastande		6,8 %		
Obligationer varav:	38,1 %	49 %	30 %	3 307
Svenska	28,5 %		15 %	2 471
Globala	9,6 %		15 %	836
Alternativa placeringar	10,5 %	2,8 %	20 %	923
Likvida medel hos förvaltare*	4,2 %	7,6 %	0 %	364
Summa	100%	100 %	100%	8 693

* I samband med byte av förvaltare skedde stora omflyttningar runt årsskiftet, vilket ledde till att alla medel inte var placerade den 31/12.

Avkastning på stiftelsens kapital

Totalavkastningen på stiftelsens kapitalportfölj 2019 uppgick till 13,18%.

Året inleddes med en uppgång efter ett svagt 2018 och har till stor del fortsatt så. Svenska aktier har avkastat 35,8% och globala aktier 28,42%. Räntebärande papper, både svenska och utländska har givit ca 2%. Värdeutvecklingen i absolutavkastande placeringar har varit negativ och därför avslutades de under året.

ÖVRIGT

Skatter

Begränsad skattskyldighet enligt inkomstskattelagen (7 kap 3§) förutsätter att tre krav är uppfyllda; ändamåls-, verksamhets- och fullföljdskraven. Stiftelsen uppfyller alla tre kraven och beskattas därför inte för kapitalinkomst.

RESULTATRÄKNING

	Not	2019	2018
Stiftelsens intäkter			
Aktie och hedgefonder utdelningar		80 183 652	86 478 128
Räntor		19 695 029	-754 356
Resultat från avyttring av finansiella anläggningstillgångar	2	255 708 478	676 707 755
Övriga intäkter		4 390 742	5 322 891
Summa intäkter		359 977 901	767 754 418
Stiftelsens kostnader			
Finansiella kostnader	3	-17 523 864	-16 472 125
Administrationskostnader		-20 727 600	-23 631 591
Personalkostnader	4	-19 755 206	-17 813 489
Övriga externa kostnader		-3 470 703	-2 228 670
Avskrivningar och nedskrivningar		-179 220	-216 276
Summa kostnader		-61 656 593	-60 362 150
ÅRETS RESULTAT		298 321 308	707 392 268

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR	Not	2019-12-31	2018-12-31
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	5	176 367	355 587
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Aktier och andelar	6	7 908 668 296	7 509 051 618
Summa anläggningstillgångar		7 908 844 663	7 509 407 205
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		1 388 918	480 475
Övriga kortfristiga fordringar	7	42 983 967	512 488 111
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8	517 496	2 474 600
Summa kortfristiga fordringar		44 890 381	515 443 186
<i>Likvida medel</i>			
Kassa och bank		70 918 295	113 513 354
Summa omsättningstillgångar		115 808 676	628 956 540
SUMMA TILLGÅNGAR		8 024 653 339	8 138 363 745

BALANSRÄKNING

EGET KAPITAL OCH SKULDER	Not	2019-12-31	2018-12-31
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Stiftarkapital		1 715 999 547	1 686 474 679
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserade medel		4 704 374 759	4 663 028 840
Årets resultat		298 321 308	707 392 268
		5 002 696 067	5 370 421 108
Summa eget kapital		6 718 695 614	7 056 895 787
Avsättningar			
Beslutade stöd, ej kontrakterade		497 095 559	324 705 125
Långfristiga skulder			
Kontrakterade, ej utbetalda stöd		442 728 863	394 231 781
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 294 873	1 604 870
Kontrakterade, ej utbetalda stöd		320 004 960	354 144 392
Övriga skulder		36 845 101	994 221
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9	7 988 369	5 787 569
Summa kortfristiga skulder		366 133 303	362 531 052
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		8 024 653 339	8 138 363 745

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL (Tkr)	Stiftarkapital bundet	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt eget kapital
Eget kapital 2019-01-01	1 686 475	4 663 029	707 392	7 056 896
Omföring balanserat resultat	–	707 392	–707 392	0
Årets resultat	–	–	298 321	298 321
Värdesäkring bundet eget kapital	29 525	–29 525	–	0
Årets beslutade stöd	–	–675 821	–	–675 821
Årets återförda stöd	–	31 582	–	31 582
Årets återbetalda stöd	–	7 718	–	7 718
Eget kapital 2019-12-31	1 716 000	4 704 375	298 321	6 718 696

NOTER

Belopp i tkr om inget annat anges

NOT 1 REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år. Uppställningen av resultaträkningen har anpassats till stiftelsens verksamhet och avviker därför från årsredovisningslagens uppställningsform.

RESULTATRÄKNING

Administrationskostnader

Summerar samtliga kostnader för lokaler, it - drift, kommunikation, web, trycksaker, rese- och transportkostnader, styrelse, och revision, konsult- och juristtjänster inklusive upphandlingskonsulter samt medlemsavgifter.

Leasing

Stiftelsens samtliga leasingavtal redovisas som operationella, d v s leasingavgiften (inklusive första förhöjd hyra) redovisas linjärt över leasingperioden.

Övriga externa kostnader

Summerar i sin helhet kostnader för externa bedömare och peers såsom arvoden, resekostnader och sammanträden.

Ersättningar till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att anställda utför tjänster. Pensionskostnader klassificeras som avgiftsbestämda och kostnadsförs löpande det år de tjänas in.

BALANSRÄKNING

Värderingsprinciper m m

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden.

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Intäkter redovisas till verkligt värde av vad stiftelsen fått eller erhållit eller kommer att få.

Aktier och andelar

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K 3 kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärde.

Portföljen består av aktier, aktiefonder, obligationer samt private equity.

Stiftelsens värdepappersinnehav är långfristigt och förvaltas av stiftelsen som en portfölj och värderingen sker kollektivt. Detta innebär att om värdepappernas sammanlagda anskaffningsvärde överstiger det sammanlagda marknadsvärdet sker nedskrivning av hela portföljens värde till det sammanlagda marknadsvärdet. Obligationer redovisas till upplupet anskaffningsvärde, vilket innebär att eventuellt över- eller under parivärde skrivs av under obligationens löptid.

Stöd

Beslutade stöd redovisas direkt mot fritt eget kapital. Beslutade stöd redovisas som avsättningar fram till dess att avtal slutits med mottagare av stöd. När sedan avtal slutits redovisas en skuld. Beslutade och kontrakterade, men ej utbetalade stöd, redovisas som kortfristiga skulder, om utbetalning ska ske inom ett år, respektive långfristiga skulder om utbetalning ska ske senare än efter ett år.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Linjär avskrivningsmetod används.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Anläggningstyp	Tid
Teknisk utrustning	3, 5 år
Inventarier	5 år

NOT 2 RESULTAT VID AVYTTRING AV FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2019	2018
Vinst vid avyttring	389 073 681	1 228 088 494
Förlust vid avyttring	-133 365 203	-551 380 739
Summa	255 708 478	676 707 755

NOT 3 FINANSIELLA KOSTNADER	2019	2018
Övriga finansiella kostnader, främst förvaltararvode	16 211 172	15 795 432
Bankräntor	156 223	90 768
Övriga avgifter	37 555	21 653
Externa tjänster kapital	1 118 914	564 271
Totalt	17 523 864	16 472 124

Övriga finansiella kostnader har ökat beroende på ändrad princip. Tidigare drogs förvaltarprovisioner direkt från kapitalets avkastning. Förvaltarprovisioner faktureras separat numera.

NOT 4 MEDELANTAL ANSTÄLLDA, PERSONALKOSTNADER OCH ARVODEN	2019	2018
Medelantalet anställda		
Kvinnor	8	8
Män	5	5
Totalt	13	13
Könsfördelning i styrelse		
Kvinnor	5	5
Män	5	5
Löner, arvoden och andra ersättningar		
Styrelse	959 518	851 800
Kapitalutskott	358 071	342 900
Vd	1 572 578	1 994 823
Anställda*	11 486 942	8 084 809
Arvoden till övriga	1 988 544	1 447 984
Summa ersättningar	16 365 653	12 722 316
Pensionskostnader och andra sociala avgifter		
Pensionskostnader till vd	435 129	981 307
Pensionskostnader exkl. särskild löneskatt	2 125 631	2 088 795
Andra sociala avgifter enl. lag och avtal	4 372 031	4 657 260
Summa pensionskostnader och sociala avgifter	6 932 791	7 727 362
Totala personalkostnader och arvoden	23 298 444	20 449 678

Vd är tillsvidareanställd. Avgångsvederlag motsvarade 6 månadslöner, utan pensionsavsättning, utöver uppsägningslön 6 månader.

*Reserv för avveckling av personal ingår i beloppet.

NOT 5 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	2019-12-31	2018-12-31
Datorer och inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	4 577 303	4 594 611
– Försäljningar och utrangeringar	-3 709 520	-17 308
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	867 779	4 577 303
Ingående avskrivningar	-4 221 714	-4 022 745
– Försäljningar och utrangeringar	3 709 520	17 308
– Årets avskrivningar	-179 220	-216 276
Utgående ackumulerade avskrivningar	-691 412	-4 221 714
Utgående redovisat värde	176 367	355 590

NOT 6 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	2019-12-31	2018-12-31
Värdepapper		
Ingående anskaffningsvärden	7 509 051 621	7 804 886 296
Tillkommande värdepapper	8 188 623 423	9 173 893 061
Avgående värdepapper	-7 792 137 353	-9 474 355 587
Reinvesterad utdelning	3 130 605	4 627 851
Summa bokfört värde	7 908 668 296	7 509 051 621

Det samlade marknadsvärdet uppgår till 8 693 mnkr.

NOT 7 ÖVRIGA KORTFRISTIGA FORDRINGAR	2019-12-31	2018-12-31
Sålda ej likviderade värdepapper	42 102 772	512 483 075
Kortfristiga fordringar	–	5 036
Skattefordran	881 195	–
Summa kortfristiga fordringar	42 983 967	512 488 111

NOT 8 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER	2019-12-31	2018-12-31
Förutbetalda hyror	–	1 830 190
Övriga förutbetalda kostnader	517 496	644 410
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	517 496	2 474 600

NOT 9 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER	2019-12-31	2018-12-31
Upplupna semesterlöner	454 555	588 752
Upplupna sociala avgifter	537 507	605 783
Särskild löneskatt	–	–272 874
Kammarkollegiet	402 001	346 271
Revisionskostnader	65 981	75 550
Övriga upplupna kostnader	144 558	266 609
Avvecklingskostnader	3 337 382	–
Förvaltningskostnader	3 046 384	4 177 478
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	7 988 369	5 787 569

NOT 10 EVENTUALFÖRPLIKTELSER	2019-12-31	2018-12-31
Avser ett industridoktorandavtal med KTH, där KK-stiftelsen förbinder sig att bekosta utbildningen för en medarbetare under perioden 2014-01-01 – 2022-01-31		
Ursprunglig eventualförpliktelse	816 071	816 071
Utbetalt	–430 424	–430 424
Kvarvarande eventualförpliktelse	385 647	385 647

NOT 11 VÄSENTLIGA HÄNDELSE EFTER RÄKENSKAPSÅRET SLUT

På grund av det världsomspännande utbrottet av Corona- virus kan stiftelsen konstatera att den negativa utveckling på börsen som ägt rum, både i Sverige och globalt påverkat vårt kapital negativt. Sannolikt kommer kapitalmarknaden vara instabil en bra bit in på detta år. Vi följer detta kontinuerligt och till dags dato (2020-03-16) har portföljen minskat ca 900 Mkr i värde.

Stockholm den 24 mars 2020

Elisabeth Nilsson
Ordförande

Peter Larsson
Vice ordförande

Leif Anderson

Anita Hansbo

Ericka Johnson

Arne Lidén

Karin Markides

Björn Odlander

Eugenia Perez Vico

Thomas Strand

Eva Schelin
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 28 april 2020

Ulrika Granholm Dahl
Auktoriserad revisor
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Mikael Alexandersson
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelsen avser årsredovisning på sidorna 25–38

REVISIONSBERÄTTELSE

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Den förtroendevalda revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisors sed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av separat avgiven Verksamhetsberättelse för 2019 (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna).

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen.

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera stiftelsen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisions sed i Sverige. Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt stiftelselagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling för år 2019.

Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i

avsnittet Revisorernas ansvar. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Stockholm den 28 april 2020

Ulrika Granholm Dahl

Auktoriserad revisor

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Mikael Alexandersson

Förtroendevald revisor

KK-stiftelsens uppdrag är att stärka Sveriges konkurrenskraft. Vi finansierar projekt vid landets högskolor och nya universitet med målet att dessa ska bygga kompletta och internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och utbildningsmiljöer inom prioriterade områden. Projekten drivs i samproduktion med näringslivet, då utbyte mellan akademi och företag är avgörande för Sveriges konkurrenskraft.